

COMPROMISOS QUE
RETRATEN UN
MOVIMENT
P. 4-9

EL DRET A UN
HABITATGE DIGNE,
VULNERAT
P. 16-23

TROBADA AMB
MILITANTS DE L'ACO-JAPÓ
P. 32-35

L'IMPODER DELS
CRISTIANS EN LA VIDA
PÚBLICA
P. 40-42

ACCIÓ,
FE I
INSPIRACIÓ

Salillum

5€
ACCIÓ
CATÒLICA
OBRERA

22

tardor-hivern2m25

Montse Santolino i Emilià Almodóvar

“ A l'Església hem de sortir
amb algun estirabot per
denunciar la realitat ”



Ay, el desencanto!

¡Ay, el desencanto:
madriguera de acomodados!
Se ocultan tras el cerrojo
entreteniendo la angustia
con migas de falsa calma.
Así al apagar las luces
se apaga la atrocidad.

¡Ay de quienes duermen
ajenos a los monstruos
que acechan como serpientes!

Nos aguardan despistados
para tragarse los sueños
de quienes aún cosen,
con empeño, la esperanza.

¡Ay de quienes enmascaran de recelo
el temor a perder el mando
y lavan con la sangre de tantos
sus ropas sucias,
a la vista de todos!

Celebro a quienes se alzan cada mañana, abren los ojos
y recogen con cuidado los pedazos
de esta humanidad partida.

Quienes recolectan los huesos
para reescribir la historia.

Quienes siguen creyendo en la gente, resisten a la barbarie,
toman el hilo y la aguja
y remiendan los escombros.

En un acto de rebeldía cotidiana
hacen arte de las ruinas,
se juntan y se contagian.

Y así, unos y otros,
nosotras, nosotros,
esbozamos para el mundo un nuevo día: armado de poesía,
y cargado de futuro.



SUMARI / SALILLUM22

03 **EDITORIAL**
APASSIONATS PER FER EL
BÉ

04 **ENS HI ENDINSEM**
COMPROMISOS QUE
RETRATEN UN MOVIMENT

10 **INSPIRACIÓ**
MONTSE SANTOLINO I
EMILIÀ ALMODÓVAR

16 **DOSSIER**
EL DRET A UN HABITATGE
DIGNE, VULNERAT

24 **VIDES QUE SÓN LLEVAT**
CARME GOMÀ, FER EL BÉ
SENSE FER SOROLL

28 **SOM DIVERSES**
L'ART DE TEIXIR VIDES

32 **GERMANS EN CAMÍ**
TROBADA AMB MILITANTS
DE L'ACO-JAPÓ

36 **L'EVANGELI ÉS VIDA**
APASSIONATS PER FER EL
BÉ DES DE LA FRAGILITAT

38 **L'ESGLÉSIA ES MULLA**
L'ACO A LA PLATAFORMA
D'ENTITATS CRISTIANES
AMB LES PERSONES
MIGRANTS

40 **TRIBUNA A PEU PLA**
FERNANDO VIDAL.
L'IMPODER DELS CRISTIANES
EN LA VIDA PÚBLICA



Número 22

TARDOR-HIVERN 2025 / 5 €
REVISTA D'ACCIÓ, FE I INSPIRACIÓ

Salillum és una publicació semestral d'Acció Catòlica Obrera que informa sobre temes vinculats amb l'Església de Jesús i el món del treball i que es distribueix entre la militància, simpatitzants i subscriptors. L'opinió d'ACO la trobareu a l'editorial, la resta d'opinions seran responsabilitat de les persones entrevistades o autors dels articles.

Editor: Acció Catòlica Obrera.
C/ Tapióles, 10. 08004 Barcelona.
T. 93 505 86 86. www.acocat.org.

Consell de redacció: Elvira Aliaga, Joan Francesc Cànovas, Ton Clapés, Quiteria Guirao, Joan Manel Mayordomo, Joan Andreu Parra.

Consell editorial: Josep Anton Cordero, Albert Dresaire, Maria Guarch, Sonia Herrera.

Col·laboradors: Marc Andreu, Pepe Baena, Francina Planas, Carme Ruiz, Paqui Sánchez.

Rúbrica: Fernando Vidal.

Fotografia portada: Jordi Esplugas.

Fotografia contraportada: Gideon Mendel.

Il·lustració: Natxy Flores i Ilu Moreno.

Correcció lingüística: Josep Pascual.

Traducció: Helena Antó, Ignasi del Blanco, Ramon Porti, Conxi Yuste.

Disseny original: David González

Maquetació: Enric Vidal

Impressió: Cevagraf, sccl

Dipòsit legal: B1782-2015

ISSN: 2385-5762

Amb el suport de:



Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia
i Qualitat Democràtica

«APASSIONATS PER FER EL BÉ»

Els militants i les militants de l'ACO intentem seguir Jesús i aquesta pulsio apostòlica la concretem en molts i variats compromisos en àmbits com l'acció social de l'Església, les associacions, el món de l'economia social i solidària, a la feina i en el sindicalisme, a la llar familiar... Trobareu una petita aproximació d'això en un article en què coneixem els primers resultats del mapa de la militància. Són espais on, com indica l'inspirador lema d'aquest curs, hi som *apassionats per fer el bé*. I en l'actual context social, aquesta tasca és més necessària que mai.

El IX Informe FOESSA sobre Exclusió i Desenvolupament Social a Espanya és tot un bany de realitat que posa en qüestió les ufanoses dades macroeconòmiques: l'Estat espanyol pateix un procés de fragmentació social marcat per la contracció de la classe mitjana i l'augment de la desigualtat, una de les més altes de la Unió Europea. L'Informe també destaca que 4,3 milions de conciutadans viuen en situació d'exclusió social severa (un 52% més que en el 2007), molts dels quals són beneficiaris de les entitats civils i eclesials en què molts militants cristians es comprometen.

L'habitatge —tema al qual dediquem un ampli dossier—, l'ocupació, l'educació, la salut, la igualtat de gènere o la transició energètica són els grans temes que afecten la immensa majoria de la població, que mereixen un debat social, una concertació política i una concreció de mesures, molt per davant d'altres polítiques, com ara, el rearmament. “Necessitem un nou pacte social que posi al centre la justícia, el bé comú i el benestar compartit. No som individus aïllats, depenem els uns dels altres i de la natura”, reclamava el secretari tècnic de la Fundació FOESSA i coordinador de l'Informe, Raúl Flores.

Des dels moviments de Pastoral Obrera, com l'ACO, ens sentim cridats a recosir aquesta societat que Déu estima, a fer-nos conscients que el neoliberalisme ens embruteix, ens divideix i ens separa, quan necessitem més que mai fer comunitat. Així, doncs, enfoquem el nostre esforç i la nostra esperança a continuar construint el Regne de Déu. Amb la inspiració de savis que ens hem anat trobant en el camí, com el professor Josep Rius-Camps, a qui vam entrevistar fa quatre anys (*Salillum* n. 14) i que aquest novembre ha traspassat al Pare: «El testament de Jesús és començar quelcom totalment nou: una comunitat de persones lliures i alliberades. Els seguidors se'n van adonant amb el temps. El model de Jesús no és una *església* (edifici, piràmide, jerarquia), sinó una comunitat d'iguals, de germans que es relacionen amb altres comunitats de germans».



Ets lliure de compartir i adaptar els continguts de **Salillum** [llevat que indiquem el contrari] indicant-ne l'autor i la procedència i distribuint-los amb una llicència igual que aquesta. No es permet un ús comercial de l'obra original ni de les possibles obres derivades. Llicència de Creative Commons Reconeixement - No Comercial - Compartir Igual (by-nc-sa).



COMPROMISOS QUE RETRATEN UN MOVIMENT

DESGRANEM ELS RESULTATS DE L'ENQUESTA SOBRE EL MAPA DE LA MILITÀNCIA DE L'ACO

Per Joan Manel Mayordomo i Joan Andreu Parra

UNA MICA D'HISTÒRIA

En les tres línies de treball del XII Consell: Missió, Comunitat i Espiritualitat, al primer curs 2023-2024 es va proposar un mitjà preferent per a tot el moviment ACO: el mapa de l'acció dels i de les militants a cada zona. L'objectiu és que sigui un mitjà que ens ajudi a prendre consciència dels nostres compromisos, que són molts i molt diversos; a compartir-los i socialitzar-los, traient-los de l'anonimat en què sovint es viuen; i a possibilitar contactes i accions entre els qui comparteixen compromisos.

Amb l'experiència prèvia d'algunes zones que ja havien començat a fer aquesta enquesta en cursos anteriors, es va oferir un model unificat per tal que cada militant la contestés al llarg de tot el curs. Com que al final del curs la resposta era inferior a la prevista es van enviar diversos recordatoris i, finalment, l'enquesta es va cloure el 31/12/2024.

En cursiva s'anotarà la comparació amb una enquesta semblant que es va fer el 2003, vint-i-un anys abans, els resultats de la qual es van recollir al Document d'ACO n. 11, "El retrat del moviment. Reflexions arran de l'enquesta realitzada entre els militants de l'ACO", publicat l'any 2003 i amb una anàlisi feta per un equip divers de militants, entre els quals alguns sociòlegs: <https://acocat.org/mediateca/el-retrat-del-moviment>

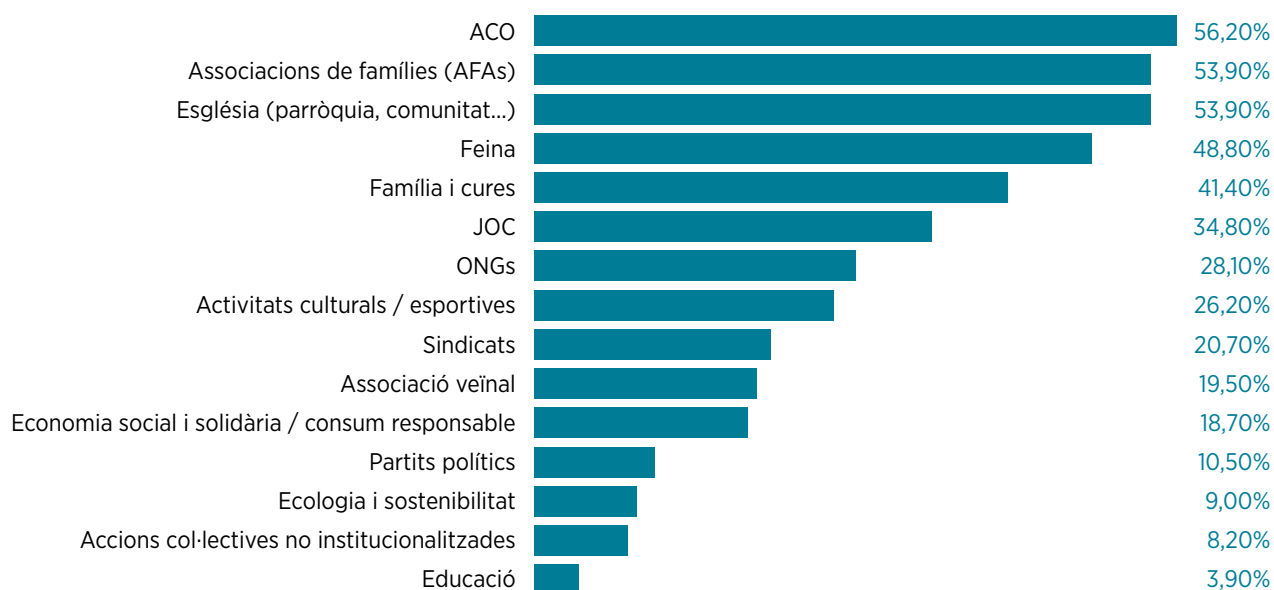
FITXA TÈCNICA

L'enquesta ha estat operativa durant un any i escaig (des de l'11/12/2023 fins al 31/12/2024). L'han contestat 256 militants dels 628 que té el moviment, equivalents al 41% de la militància, vuit punts per sota de l'enquesta del 2003. *2003: l'enquesta va estar operativa durant set mesos (des de l'octubre del 2002 fins a l'abril del 2003). Es van recollir 390 respostes dels 800 militants del moviment, equivalents al 49% de la militància.* Han contestat 150 dones (58%) i 106 homes (42%).

Distribució de respostes per zones i diòcesis

		N. militants	N. participants	% participants zona
Diòcesi d'Alacant	Alacant	6	0	0,00%
Diòcesi de Barcelona	Baix Llobregat	142	53	37,32%
	Besòs	91	34	37,36%
	Maresme	10	2	20,00%
	Nou Barris	52	16	30,77%
	Barcelona Nord	94	44	46,81%
Diòcesi de Còrdova	Còrdoba	20	8	40,00%
Diòcesi de Girona	Girona	16	4	25,00%
Diòcesi de Lleida	Lleida	19	10	52,63%
Diòcesi de Madrid	Madrid	15	5	33,33%
Diòcesi de Sant Feliu de Llobregat	Montserrat	56	22	39,29%
Diòcesi de Terrassa	Vallès Oc.	53	32	60,38%
	Vallès Or.	36	20	55,56%
Diòcesi de Vic	Vic	18	6	33,33%
TOTALS		628	256	40,76%

Pregunta 1: En quins àmbits d'acció tens o has tingut un compromís actiu?



S'observen creixements sensibles en les associacions de famílies a les escoles, que passa del 14,36% (2003) al 53,9% (2025) o en el compromís amb l'Església (que no inclou l'ACO), que passa del 36,15% (2003) al 53,9%.

El compromís en partits polítics està en línia amb el del 2003 (9,74%) i en sindicats baixa respecte al 2003 (37,95%).

L'àmbit de l'ecologia i la sostenibilitat també ha crescut, molt probablement per la sensibilització creixent pel que fa al deteriorament del planeta: 1,79% (2003) vs 9% (2025).

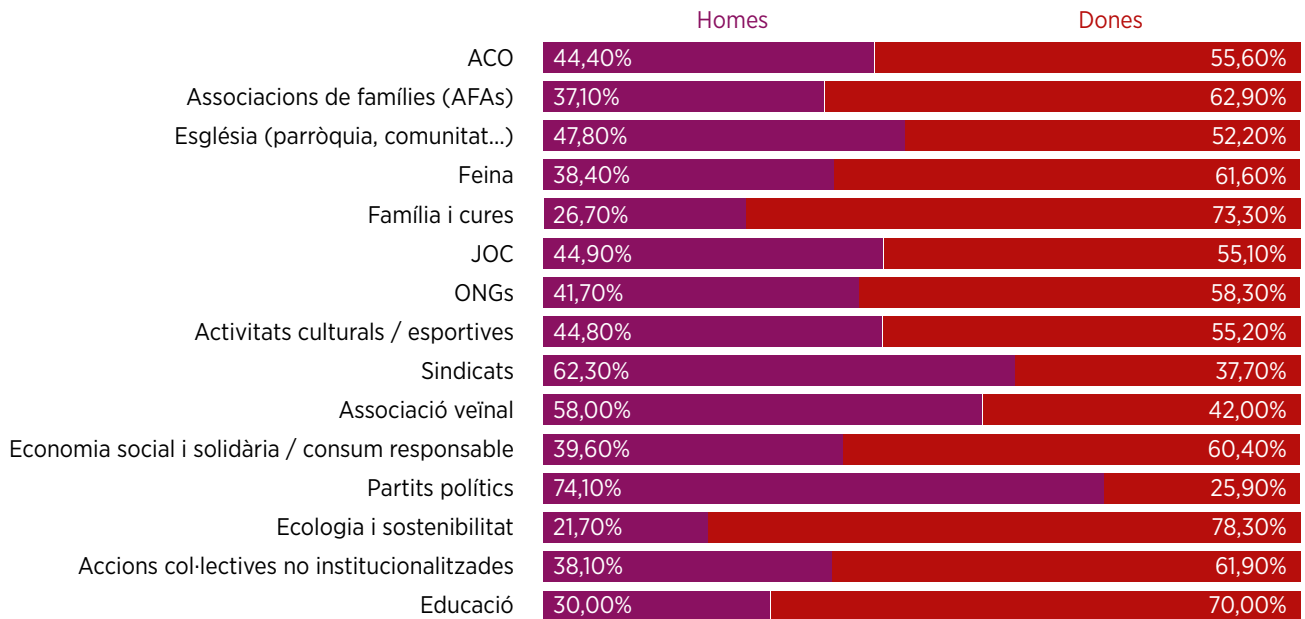
2003: Les 390 persones que han respost l'enquesta estan vinculades a 1.118 accions col·lectives de tota mena (deixant a part l'ACO mateixa), que hem intentat classificar en diversos apartats: cultural, església, esportiva, formació, participació ciutadana i solidaritat. A l'enquesta del 2025 surten 1.111 compromisos entre menys persones, 256: surt una mitjana de 4,33 (vs. 2,86 el 2003).

2003: En aquesta enquesta es preguntava per l'activitat sindical. A l'ACO el percentatge d'afiliació és actualment d'un 39,41 % entre els assalariats i d'un 37,95 % en el conjunt, tenint en compte que hi ha alguns jubilats i jubilades (27 persones) que continuen fidelment sindicats. Una dada significativa és el 51 % de militants que en un moment o altre han estat sindicats. Tot i que el 2025 no es pregunta directament per aquesta qüestió, sí que s'observa una progressiva desvinculació dels sindicats, amb només un 20,7% de militants compromesos actualment o en el passat (18 punts per sota).

2003: Potser és l'apartat que vam titular "de participació ciutadana" el que recull les activitats que l'ACO més ha promogut al llarg del temps (54,87% persones): les associacions de veïns, els partits polítics, els sindicats, les plataformes antiglobalització, les entitats per l'ecologia, per la promoció del feminisme i les relacionades amb el món escolar (associacions de mares i pares, consells escolars). Hi hem inclòs les associacions i col·legis professionals.

2003: Si fem una lectura positiva d'aquestes dades, s'hi nota l'eclesialitat de l'ACO, tot i l'actitud fortament crítica dels militants respecte a la institució eclesial com a tal, i la seva ferma voluntat d'evangelització, que es manifesta en el suport a la JOC i al MIJAC (gairebé un 11 % de militants), i a la mateixa dedicació a l'ACO, en què prop d'un centenar de militants tenen responsabilitats concretes, a més a més dels consiliaris. El 2025 puja el compromís amb la JOC fins al 34,8%, molt probablement per la manca de consiliaris preveres.

Diferències per sexe (resum)



Dones: tendeixen a aparèixer amb força en àmbits relacionats amb cures/estil de vida, associacions de famílies i activitats culturals / ONG.

Homes: estan relativament més presents en àmbits com sindicats, partits i alguns espais laborals més formals, encara que la presència en la majoria d'àmbits és mixta.

Diferències per franges d'edat (resum)

Àmbit	Freq	%	<40	%<40	40-54	%40-54	55-64	%55-64	65+	%65+
A l'ACO	144	56,2%	8	5,6%	40	27,8%	56	38,9%	40	27,8%
Associacions de famílies (AFA/APA/AMPA)	70	27,3%	3	4,3%	28	40,0%	25	35,7%	14	20,0%
Església (parròquia, comunitat...)	138	53,9%	3	2,2%	39	28,3%	53	38,4%	43	31,2%
A la feina	125	48,8%	9	7,2%	32	25,6%	51	40,8%	33	26,4%
Estil de vida / família / cures	210	82,0%	4	1,9%	32	15,2%	47	22,4%	23	11,0%
A la JOC	89	34,8%	9	10,1%	22	24,7%	27	30,3%	31	34,8%
ONG	72	28,1%	10	13,9%	16	22,2%	30	41,7%	16	22,2%
Activitats culturals / lúdiques / esportives	134	52,3%	10	7,5%	22	16,4%	24	17,9%	16	11,9%
Sindicats	53	20,7%	2	3,8%	12	22,6%	23	43,4%	16	30,2%
Associació veïnal	50	19,5%	1	2,0%	13	26,0%	21	42,0%	15	30,0%
Economia social i solidària / consum responsable	96	37,5%	3	3,1%	15	15,6%	22	22,9%	10	10,4%
Partits polítics	27	10,5%	1	3,7%	9	33,3%	10	37,0%	7	25,9%
Ecologia i sostenibilitat	23	9,0%	3	13,0%	8	34,8%	9	39,1%	3	13,0%
Accions col·lectives no institucionalitzades	21	8,2%	3	14,3%	6	28,6%	7	33,3%	5	23,8%
Educació	10	3,9%	1	10,0%	9	90,0%	0	0,0%	0	0,0%

- **<40 anys:** més concentració en la JOC, acció col·lectiva i activitats més vinculades a dinamisme juvenil i mobilització (també proporcional representació en ONG i ecologia).
- **40-54 i 55-64:** grups molt actius a l'ACO, associacions de famílies i en la implicació eclesial —aquestes franges aporten el gruix de les mencions en els principals àmbits.
- **65+:** manteniment de compromisos en àmbits tradicionals (església, ACO, associacions veïnals), mostrant continuïtat intergeneracional.

Pregunta 2: Escriu el nom de les institucions o entitats amb les quals col·labores o has col·laborat, indicant l'any que vas començar el teu compromís en cadascuna i si encara hi col·labores.

1. Principals tipus d'entitats esmentades

- Moviments i organitzacions de l'Església i pastoral: parròquies (moltes mencions), catequesi, ACO (Acció Catòlica Obrera), JOC/JOBAC, MIJAC, pastoral obrera.
2003: Per les enquestes s'endevina una alta participació en activitats parroquials de tota mena: catequesi, grups de pregària, acolliment de promesos, grups de revisió de vida que no són de l'ACO, litúrgia i animació de cants, pastoral de la salut. A part cal esmentar la participació en consells pastoral, arxiprestal o diocesà o en els consells laicals específicament obrers o no de les diòcesis, almenys a Catalunya i a Mallorca. A remarcar els grups de dones amb voluntat reivindicativa dins de l'Església, el Fòrum Oriol, el Fòrum Vida i Evangeli i, com és natural, la responsabilitat en els moviments germans: JOC i MIJAC.
- Sindicals i representació laboral: CCOO (molt freqüent), altres sindicats (UGT, CGT, USTEC, seccions diverses), delegats i comitès d'empresa.
2003: Quant al sindicat concret en què es milita, hi ha una clara majoria de CCOO, seguida a una certa distància per la USOC i, ja lluny, per la UGT.
- Associacions de famílies / AMPA / AFA: implicació en escoles i instituts (gestió, presidents/secretaris).
- Associacions veïnals i participació de barri: AAVV, comissions de festes, projectes locals.
- ONG i entitats socials: Càritas, Creu Roja, Intermón/Oxfam, Mans Unides, Metges sense Fronteres, Fundacions locals (La Vinya, Mambré, etc.).
- Moviments juvenils i d'esplai/educació en el lleure: escoltes, esplais, JOBAC, monitors.
- Cultura i corals: cors, grups musicals i activitats culturals locals.
- Ecologia i consum responsable / cooperatives: grups de consum, cooperatives (TocaTerra, Som Energia, Fiare, Coop57), xarxes d'economia social.
- Acció pacífica/justícia i solidaritat: Justícia i Pau, ACAT, plataformes anti-guerra i de drets humans, projectes d'ajuda internacional.
- Mentoria i acompanyament de persones migrants/refugiades: programes d'alfabetització, mentors, CCAR (Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat), Migra Studium.

2. Patrons temporals i intensitat del compromís

- Compromisos de llarga durada: molts participants indiquen vinculacions iniciades als anys 70-90 i encara actives (parròquia, ACO, sindicats, AMPA).
Períodes intermitents: algunes col·laboracions són puntuals o periòdiques (campanyes, accions puntuals, col·laboració econòmica).
- Renovació generacional: hi ha exemples d'activitat juvenil (JOC, esplais) en dècades passades que han derivat en responsabilitats adultes (consiliaris, responsables de zona, presidències).
- Augment d'entitats socials concretes en dècades recents: mentoria de refugiats (post 2015), projectes d'acollida i grups contra la pobresa s'han consolidat després de 2010.

3. Grau d'activitat actual

- Moltes respostes indiquen que l'activitat continua en l'actualitat (exemples explícits: «actualment hi col·laboro», «des de 2019 en actiu», «fins ara»).
- Altres indiquen cessaments o períodes d'inactivitat motivats per canvis laborals o de conciliació familiar.
- Hi ha una notable combinació d'activitat operativa (voluntariat, responsabilitats orgàniques) i sostenidora (aportacions econòmiques o suport puntual).

Pregunta: A banda de les professionals, quines altres habilitats tens i penses que són interessants per a compartir?

1. Habilitats personals i socials

- Escolta activa i empatia (molt recurrent).
- Acompanyament personal i espiritual, especialment amb persones vulnerables.
- Treball en equip, mediació i gestió de conflictes.
- Capacitat de diàleg, comunicació i relació interpersonal.
- Organització, responsabilitat i lideratge comunitari.
- Capacitat d'anàlisi, reflexió i síntesi.

2. Habilitats creatives i culturals

- Música: cantar, tocar instruments (guitarra, teclat, acordió, flauta), dirigir cants, coral.
- Arts plàstiques i manualitats: pintura, dibuix, bricolatge, costura, brodat, ganxet.
- Teatre, fotografia, vídeo i comunicació creativa.
- Escriptura: redacció, síntesi, correcció de textos, elaboració de reflexions.

3. Habilitats de dinamització i educació

- Organitzar i dinamitzar activitats, reunions, esdeveniments i grups.
- Experiència en lleure, monitoratge i activitats infantils i juvenils.
- Acompanyament en processos de creixement personal i de fe.
- Habilitats pedagògiques i de transmissió de coneixements.

4. Habilitats pràctiques o tècniques

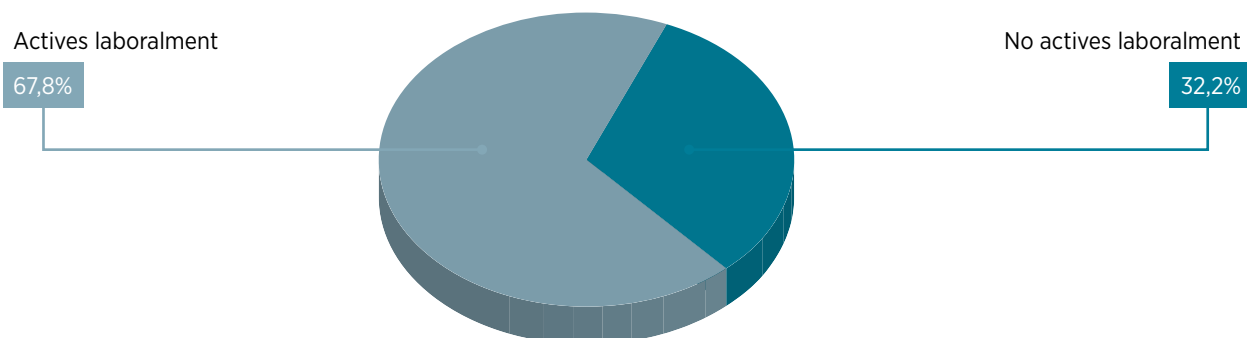
- Competències digitals i ús de tecnologies / xarxes socials.
- Gestió logística, organitzativa i administrativa.
- Cuina, nutrició i alimentació saludable.
- Coneixements ambientals i de natura.
- Habilitats diverses: bricolatge, soldadura, electricitat, mecànica, idiomes.

5. Compromís social i comunitari

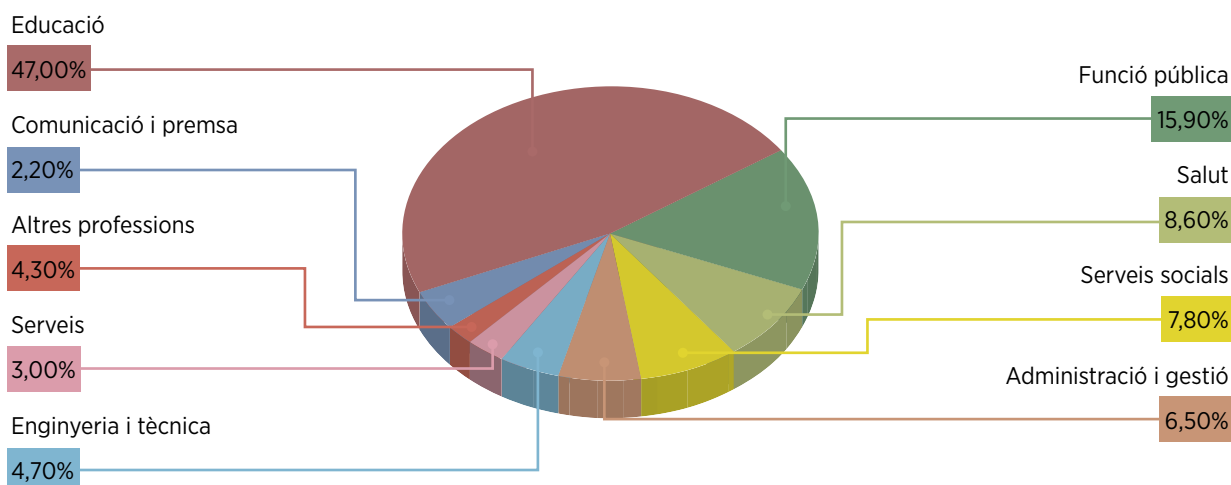
- Habilitats relacionades amb activisme social i drets humans.
- Participació veïnal i implicació en el barri.
- Solidaritat i vocació de servei.
- Experiència en gestió i coordinació en entitats socials.

Les respostes mostren un repertori molt ampli d'habilitats no professionals, especialment centrades en l'escolta activa, l'acompanyament, la comunicació i la capacitat d'organització. Destaquen també les competències creatives (música, manualitats, escriptura), la implicació en activitats educatives i comunitàries, i una forta sensibilitat social.

Pregunta: Concreta quina és la teva situació laboral. En quin àmbit professional treballes (si estàs en actiu) o has treballat (si ja estàs jubilat o jubilada)?



2003: El 97 % de militants en edat de treballar ho està fent. Únicament s'ha detectat un 3 % d'atur, que afecta especialment les persones més joves i les majors de 55 anys. Un 11 % de militants està jubilat. El nombre de jubilats el 2025 s'ha triplicat i denota l'envelliment del moviment.



2003: L'activitat de l'empresa on es treballa (o de la darrera on s'ha treballat en el cas dels jubilats) reflecteix que hi ha una clara voluntat de treball educatiu i de proximitat a les persones, amb un 53 % si sumem els àmbits d'ensenyament, salut i serveis socials. Això s'ha intensificat el 2025 amb un 63,4% (10 punts més). Hi ha un 17 % que es dedica a la indústria i a la construcció (actualment, cap dels enquestats). ■

MONTSE SANTOLINO, PERIODISTA I ACTIVISTA SOCIAL
EMILIÀ ALMODÓVAR, CAPELLÀ OBRER

Per: Marc Andreu Acebal | Fotos: Jordi Esplugas

**“HA CANVIAT
TOT I ENS HEM
D’ADAPTAR, PERÒ
ELS PROBLEMES
DELS BARRIS SÓN
ELS DE SEMPRE”**

Entre Johan Cruyff i Camarón de la Isla, que són alguns dels rostres que, en forma de murals, decoren les mitgeres dels blocs del barri de la Florida, la periodista i activista social Montse Santolino (l'Hospitalet de Llobregat, 1967) i el capellà obrer Emilià Almodóvar (Villarta de San Juan, Ciudad Real, 1957) no dubten a escollir el cantant flamenc com a fons de la sessió fotogràfica que precedeix aquesta entrevista. La fem a dins del local de l'Associació de Veïns i Veïnes de la Florida que ells han contribuït a mantenir viva i activa, mal li pugui pesar a l'administració municipal clientelar o als moderns mercaders del temple en una societat en què el neoliberalisme i l'individualisme han deixat el terreny preparat per als nous feixismes. Feixismes que no passaran, perquè són incompatibles amb la vocació comunitària i alliberadora de la paraula de Déu que l'Emilià i la Montse –ell catequista d'ella; ella activista amb ell– són capaços de fer aterrar a escala social i de barri. Això ja passava en l'Església de fa molts anys, però ara, en temps de crisis tan vocacionals o militants com del moviment veïnal, potser és més difícil de veure. O potser no, i justament aquí rau l'esperança.

Montse Santolino (MS). Jo soc una filla del barri i ell un capellà obrer, ja jubilat, a qui ens ha agradat i ens ha remogut molt, igual que a molta gent, això de tornar als barris.

Emilià Almodóvar (EA). Quan, un parell d'anys abans de la meva ordenació, vaig venir de seminarista a la parròquia de la Florida, ella ja hi era. Estava en un grup de la parròquia. Així ens vam conèixer i després, amb el temps, hem mantingut la relació. Ella m'anava dient: "Escolta, tu què fas pels

barris? Aquí tenim una problemàtica immensa i ens falten mans, per què no vens?". I el 2017 vaig tornar.

MS. Jo vaig fer la catequesi al Centre Social la Florida, que va promoure el naixement de l'Associació de Veïns i que va ser epicentre de tota l'activitat política antifranquista a l'Hospitalet. D'aquella època, ja cap al final de la Transició, conservo llibres salvats de la biblioteca del Centre Social sobre comunisme i Església. A la meua primera manifestació, en contra de l'OTAN, m'hi va portar la gent de la parròquia i de la JOC. Tot això és part de la meua formació política entre molta gent jove i al costat d'un capellà obrer com l'Emilià. Després ell va desaparèixer i va marxar a fer coses hippies pel món. Però quan l'hi vaig demanar, va tornar per ajudar a recuperar l'AV en l'estela del 15-M.

Montse Santolino:
«Des de l'AV estem arribant a persones a qui habitualment l'administració pública no arriba i a qui no es té en compte perquè no voten»

EA. Vam fer un treball molt maco amb la gent del 15-M al barri, reunint veïnes i veïns en assemblees de fins a setanta persones. La qüestió és que, un cop recuperada l'associació, no podíem fer el mateix que s'estava fent i que, en definitiva, ha dut moltes associacions de veïns a una dependència clientelar de l'Ajuntament de torn.

MS. Vam superar aquesta possibilitat enfortint-nos amb motiu d'un Pla Integral que ens va enfrontar amb l'Ajuntament i que

ens va obligar a no dependre'n econòmicament, no demanant subvencions i mirant de ser autosuficients a partir d'una xarxa comunitària. Amb dificultats i encerts, ara estem arribant a persones a qui habitualment l'administració pública no arriba i a qui no es té en compte perquè no voten. I això és el que ens havíem proposat. Amb lluites tan simples com evitar que tanquin fonts públiques on hi ha qui va a buscar aigua perquè l'hi han tallat a casa.

Emilià Almodóvar:
«L'Associació de Veïns de la Florida és petita, però el seu potencial comunitari és molt significatiu per al barri»

EA. No hi ha res perfecte i, com a entitat, l'Associació de Veïns i Veïnes de la Florida és petita, però el seu potencial comunitari és molt significatiu per al barri.

Generar aquesta dinàmica comunitària, en un context molt diferent del de l'origen del moviment veïnal ara fa mig segle, és més difícil avui?

EA. Infinitament més difícil. És clar que ha canviat tot i que ens hem d'adaptar a la realitat. Però jo tinc un informe de Càritas de 1966 en què els problemes que descriu del barri, menys la falta d'enllumenat i d'urbanització dels carrers, són més o menys els mateixos. Els qui avui ja són avis i àvies i tenen un gran sentiment de propietat perquè han vist créixer el barri del no-res mitifiquen un sentiment de comunitat homogènia que no era tal, perquè ja tenien picabaralles entre ells, però que contraposen a la gran diversitat d'origens que hi ha avui. Fa cinquanta anys, com

>>>

ara, ja hi havia molts problemes i prejudicis, tot i que és cert que socialment hi havia més cohesió.

Montse Santolino: «La pobresa i la diversitat d'orígens van unides»

MS. La gent s'aplegava i ajudava més perquè tenien unes condicions molt precàries i unes necessitats molt primàries: no tenien llum ni on tirar la brossa, necessitaven una escola pública que no existia, un metge que venia... També és veritat que, malgrat que la Florida va ser un nucli fort de la JOC i de molta mobilització, potser hem idealitzat massa aquells temps i tampoc estava tothom mobilitzat. El meu pare era d'aquests: venia de la fàbrica, veia els grisos a cavall i corria cap a casa. Em deia sempre que no em significués i, òbviament, li va sortir malament. Però es va mobilitzar perquè jo pogués anar a una escola pública que no existia i per moltes necessitats concretes. Ara, malgrat tenir escoles i metges, les dades objectives segueixen assenyalant la Florida com un dels barris més densos i empobrits de Catalunya i de la Unió Europea. La pobresa i la diversitat d'orígens van unides. Aquí hi ha milers de persones d'origen estranger i són la majoria de la població. Molt més que el 55% que diuen les dades oficials, perquè hi ha molts veïns i veïnes sense empadronar. Ho veus pel carrer i a les escoles, totes de màxima complexitat, on el 90% de la matrícula són fills d'immigrants.

EA. Les condicions per treballar i generar cohesió social són infinitament més complicades ara que abans, i aquí que en altres

barris. Si ja és difícil cohesionar tota aquesta comunitat migrada tan diversa, també ho és que la comunitat catalana i espanyola d'origen hi convisqui.

MS. Això es veu als bars: n'hi ha de blancs i uns altres de gent de colors. Es veu també als parcs i als bancs: en uns hi seuen les famílies migrants i, en altres, les famílies blanques. Ara ens hem adonat que a Catalunya som vuit milions, però resulta que en aquest barri ja fa vint-i-cinc anys que vivim un gran recanvi de població. Treballar amb persones d'orígens tan diversos, establir lligams, generar comunitat i confiança amb elles, i entre elles, és infinitament complicat. Però hi ha coses que s'assemblen a les de la immigració dels anys seixanta i setanta: són gent que necessita resoldre coses tan pràctiques com trobar una escola on deixar la canalla o omplir la nevera. Durant la covid va ser bestial: vam haver de muntar una xarxa per donar menjar perquè va emergir una pobresa espectacular, amb centenars de persones que estaven fora del radar dels Serveis Socials.

EA. Tanta precarietat, misèria i diversitat fa que sigui, efectivament, molt més complicat teixir xarxa. Hi ha molta gent que no té ni idea de què és una associació de veïns. Però és que per tenir consciència de veïnatge has de tenir uns mínims que molta gent no té, perquè n'hi ha que només tenen consciència de supervivència.

Queda clar que el mapa sociodemogràfic és diferent i el moment històric, també. Com influeix que el moment sociopolític i el moment de l'Església siguin també diferents dels de fa cinquanta anys? Perquè

l'Església arrelava als barris, el moviment obrer portava la gent al moviment veïnal, els partits d'esquerres també ajudaven...

EA. En l'àmbit d'Església tot és ple de forats i l'Arquebisbat de Barcelona, com altres, no té criteri pastoral a l'hora de fer els seus nomenaments. Jo encara he tingut la sort de viure a Cornellà amb un equip de preveres que han configurat una comunitat que conviu habitualment a l'hora dels àpats i sota el mateix sostre, i això crea un humus que és impossible forjar de cap altra manera. Ningú tenia la seva parròquia en exclusiva, sinó que jugàvem a interrelacionar-nos segons les especialitats. Jo he pogut ser capellà d'una parròquia al barri d'Almeda, consiliari de la JOC i del MIJAC i treballador en una fundació. I tot això ho podia fer alhora perquè, si calia, la missa de diumenge de la meua parròquia me la deia un company o un altre.

Emilià Almodóvar: «Per a tenir consciència de veïnatge has de tenir uns mínims que molta gent no té, perquè n'hi ha que només tenen consciència de supervivència»

MS. Ara, en canvi, tot funciona diferent. A la Florida hem passat de tenir el capellà de sempre, el Pepe Murillo, que animava a manifestacions i, si calia, anava a treure joves de la comissaria de Via Laietana, a uns successors que, sigui aquí o a Can Vidalet, són els capellans més conservadors del món. Ens han arrencat de cop la nostra memòria de parròquia obrera i han suprimit la democràcia que significava el consell

parroquial. Si als anys setanta calia batallar amb la religiositat de vegades massa folklòrica dels immigrants andalusos, ara tenim l'espiritualitat exagerada i el ritualisme de les famílies immigrants llatinoamericanes. I qui gestiona tot això ja no són capellans obrers, de la JOC, de l'ACO o del Pradó, ni seminaristes amb ganes de respectar aquesta memòria, sinó preveres dels ordes religiosos més conservadors del món, com la Hermandad de los Hijos de Nuestra Señora del Sagrado Corazón, formats al seminari de Toledo, referència per a l'Església més ultra i que s'orienten a competir amb els evangèlics.

Montse Santolino: «Ens han arrencat de cop la nostra memòria de parròquia obrera i han suprimit la democràcia que significava el consell parroquial»

EA. Quan parlem entre capellans i et pregunten «quantes ànimes tens a la teva parròquia?», jo podria respondre que 45.000. Però no és cert, perquè 45.000 deuen ser els habitants del barri, però la gent que va a la parròquia són moltes menys. I n'hi ha que es conformen a tenir la parròquia plena durant les misses. Fins que no canviem aquest xip no resoldrem un problema que hem creat nosaltres mateixos: estem en una Església de minoria. Si omplim una parròquia com fan els evangèlics no significa que ens estiguem dedicant a les persones que ho necessiten i que potser no venen. Ja no es fa la tasca de missió, de sortir fora, que és la raó de ser dels capellans obrers, per acostar



l'Església a la classe treballadora. Els capellans del Pradó hem quedat reduïts a Barcelona a dos grups, amb vuit o nou membres a cadascun, i algunes són persones reconegudes i valorades, però ja molt grans. No tenim relleu. I, per altra banda, són les dones les qui sostenen les comunitats.

Montse Santolino: «Cal ordenar dones, ara ja. Elles, efectivament, són les qui sostenen les comunitats»

MS. Cal ordenar dones, ara ja. Elles, efectivament, són les qui sostenen les comunitats.

L'ACO, la JOC o el MIJAC no fan ja, en barris com el vostre, la funció d'iniciar en la fe a gent jove de classe treballadora?

EA. Vet aquí el gran problema.

En el seu moment, el MIJAC va haver de competir amb els esplais professionalitzats de Fundesplai, i alguns monitors voluntaris, amb tota l'honestat del que significa haver de fer protagonistes els nois i noies, van començar a tenir treball com a animadors i moltes responsabilitats...

MS. A mi em costen d'entendre aquestes dificultats actuals del jovent. Mentre jo feia la tesi doctoral ja treballava, vivia amb els pares i també estava al MIJAC i a la JOC, i sortia de festa. Però ara sembla que no es poden fer tantes coses a la vegada. El jovent és completament diferent. I això no afecta només els joves de parròquia o els de barri, és un canvi generacional bestial. També per als partits polítics, per als sindicats, per als moviments socials i per a les ONG. Ja no hi ha aquell sentiment de compromís social tan

bèstia ni cap horitzó, tot és més fluid. Ara l'horitzó és que el món se'n va a la merda: la precarietat vital, la precarietat emocional, la precarietat laboral, els preus dels pisos... La gent necessita respostes i seguretats, solucions, i per ara sembla com si només les aportis l'extrema dreta. Ens hem d'adaptar a una altra realitat, a un altre barri, a un altre món. No podem seguir fent el mateix, a menys que vulguem reforçar l'Església d'extrema dreta.

Montse Santolino: «S'està fent una lectura apocalíptica dels joves com a extrema dreta, i és mentida»

Però no tots els joves abracen acríticament l'extrema dreta.

MS. Efectivament, s'està fent una lectura apocalíptica dels joves com



El recull d'articles que Montse Santolino ha publicat a «La Directa» els darrers anys, es poden trobar al llibre «En legítima defensa de classe» (Godall, 2025). Al llibre «Històries d'amor d'un capellànet obrer» (CPL, 2021), d'Emilià Almodóvar, poden trobar-se 38 testimonis de dones "que ens hem trobat al llarg del camí per aquesta vida i que m'han estat carícia de Déu i que jo he procurat correspondre-hi"

a extrema dreta, i és mentida. Hi ha molts joves *guais*, ben educats i amb criteri, que fan coses..., però no en fan com les fèiem abans. La meva experiència al Tercer Sector i a les ONG és que tothom va boig buscant voluntaris, perquè no s'hi apunta gent, no aconseguim una renovació de les nostres bases socials. Tenim institucions, entitats, estructures i llenguatges que són vells, que no són atractius per a la gent jove. Si parles amb gent de la campanya del 0,7% o del 15-M, per als quals allò va representar la seva entrada al món polític, tothom coincideix a dir que ara allò és irreplicable, perquè el món és un altre. Hem de confiar més en la gent jove i deixar-los pas. Però que facin alguna cosa. Perquè l'extrema dreta sí que ha fet un gran exercici d'adaptar-se als temps i el seu missatge està arribant a les criatures a partir dels dotze anys, així que tenen mòbil. Per

whatsapp, amb *memes*, de forma senzilla, ràpida i divertida han entrat a sac. I nosaltres no ho hem sabut fer. És veritat que l'extrema dreta té recursos, gent i tot el que vulgueu, però ho han fet fàcil, han baixat el nivell, han sabut adaptar-se i nosaltres no. Però no dic que hàgim perdut els joves; això seria contrarevolucionari. Encara hi ha esperança.

Emilià Almodóvar:
«Hem de retornar els
desgraciats. I hem de
considerar-nos-en part
perquè, si no, fem com
el ric, que parla dels
pobres, però ell no s'hi
considera»

EA. Potser hem de tornar a llegir l'Evangeli i saber el que Jesús deia: "Quan dos o tres es reuneixen

en el meu nom, jo ja hi soc". Les primeres misses es feien als rius, on s'aplegava la gent disseminada, i eren quatre arplegats. Jo ho interpreto com un missatge clar: hem de retornar els desgraciats. I hem de considerar-nos part del col·lectiu dels desgraciats perquè, si no, fem com el ric, que parla dels pobres, però ell no s'hi considera. O arribem a la convicció que també som pobres –perquè, davant de Déu, totes les persones estem al mateix nivell– i compartim des d'aquesta realitat de la pobresa la riquesa que significa relacionar-nos amb Déu, o ens perdrem pel camí.

MS. Jo la sortida, l'esperança, la veig per aquí. I no per comptar-nos quanta gent som en una parròquia o en una reunió de grup, sinó per valorar la qualitat de la trobada. Hem d'incidir en el nostre entorn i trobar la manera de donar eines a la gent i, després, atorgar-li protagonisme.

EA. No ens podem conformar a donar el peix, sinó que hem de donar la canya i ensenyar a pescar perquè la gent pugui tirar endavant per si sola. Hem de ser capaços d'anar a la transformació de les estructures. Al Nou Testament hi ha profetes de tots els estils. I també n'hi ha que són barroers, com el que es caga en el temple i els que denuncien els mercaders... Potser ja va sent hora que, de tant en tant, a l'ACO o a l'Església sortim amb algun estirabot. I no per l'estirabot en si mateix, sinó perquè aquest estirabot estarà denunciant una realitat crua de les que vivim: el preu dels habitatges, els sous que no arriben a final de mes, les dones que pateixen per tirar endavant i, en definitiva, la realitat d'aquests barris nostres. ■



EL DRET A UN HABITATGE DIGNE, VULNERAT

Francina Planas, Comissió d'Habitatge de Justícia i Pau

És un fet que l'habitatge ha esdevingut la primera preocupació dels catalans segons el Centre d'Estudis d'Opinió a finals de l'any passat i molt especialment de les classes treballadores del nostre país. Dia sí dia també ens arriben reflexions, anàlisis i dades de tota mena al respecte.

I és que l'habitatge és molt més que un sostre: És llar, és escalf, seguretat, possibilita els projectes personals i familiars, és protecció de la intimitat, és indispensable per a descansar, recuperar-se, és el lloc des d'on arremem i establim relacions amb altres, construïm comunitat, participem, accedim als serveis bàsics; forma part del dret a formar part de la societat i incidir-hi. I això és impossible per a moltes persones treballadores o una de les causes més importants de pobresa.

És perquè és un dret vulnerat que Justícia i Pau ho estem estudiant, per definir el nostre posicionament i les accions a emprendre.

I doncs, què està passant? Anem a les causes:

La situació actual és el resultat d'una història llarga marcada per l'aposta estructural per la propietat privada, la mercantilització progressiva de l'habitatge i la manca de polítiques públiques sostingudes en el temps.

L'habitatge és un dret humà fonamental reconegut a la Declaració Universal dels Drets Humans de 1948. A l'Estat espanyol, amb la Constitució Espanyola de 1978 es va reconèixer el dret a la salut, l'educació,



l'habitatge, però només es va garantir inicialment el dret a l'educació, posteriorment la cultura i la pressió col·lectiva va portar a garantir el dret a la salut, però no a l'habitatge.

➔ En el xoc de la demanda sense precedents, molts experts també hi sumen els efectes dels canvis culturals que atomitzen la població i multipliquen les necessitats d'habitatge

Els orígens del problema cal situar-los en l'etapa franquista, quan es va promoure massivament la cultura de la propietat. Segons un estudi del règim de tinença de la població espanyola, fins als anys cinquanta, el règim de tinença principal era el lloguer[1]. Aquesta tendència es va invertir pel règim de propietat a partir d'aquesta data, i no va parar de créixer durant cinc dècades, animada per polítiques

[1] Estudi "La distribució de la població segons règim de tinença" de Barcelona Regional, utilitzant dades del Ministeri de Transport, Mobilitat i Agenda Urbana. Referenciat a *Papers* 66: L'habitatge assequible i de lloguer social al PDU metropolità, p. 99-119.



La Plataforma d'Afectats per la Hipoteca, el Sindicat de Llogateres i altres col·lectius veïnals han liderat la mobilització ciutadana / *Sindicat de Llogateres*

públiques que han fomentat la propietat per sobre del lloguer. Durant els anys cinquanta i seixanta es van planificar grans polígons residencials amb habitatges assequibles, però sovint mal construïts i mancats de serveis bàsics. Aquest model es va consolidar als seixanta i setanta, i va comportar la proliferació de blocs a la perifèria urbana que han necessitat costoses rehabilitacions. Les reformes de les dècades de 1980 i 1990 van liberalitzar el mercat hipotecari i el sòl, i van crear les condicions que van culminar en la bombolla immobiliària de 1998-2007. L'esclat de la crisi financera i el rescat bancari entre 2009 i 2011 van accentuar la vulnerabilitat, ja que no es van aprofitar els recursos públics per crear un parc social de lloguer. **Entre 1950 i 2022 es van construir aproximadament 6,8 milions d'habitatges amb fort finançament públic, dels quals només 300.000 han estat mantinguts en propietat pública.**

Segons un informe de l'Observatori Metropolità de l'Habitatge el desembre del 2021 hi havia a la província de Barcelona 75.501 Habitatges de Protecció Oficial (HPO). Però 53.671 d'aquests perdran la qualificació de protegits abans del 2040, el 2030 ja se n'hauran perdut 36.031. Val a dir que



L'absència de planificació urbanística en molts municipis i la debilitat del transport públic limiten l'ús de sòl residencial / *Pexels. Sevenstormphotography*

tots són anteriors a la reforma legal aprovada pel Parlament català el 2019[2]. El resultat és que es desqualifica més habitatge del que es crea.

Està sent molt difícil accedir a un habitatge digne. Vegem-ho:

És pràcticament impossible accedir a la compra. Una llar amb uns ingressos mitjans anuals de 25.000 € l'any 2022 hauria de destinar el 81% dels ingressos per accedir a un habitatge en propietat de preu mitjà d'obra nova a Barcelona, el 49,57% per a l'àrea metropolitana i un 36,5% a la resta. En el cas d'habitatge de segona mà hauria de destinar el 61,9%, un 36,7% i un 32,4% respectivament. Com que la demanda és superior a l'oferta, en el context capitalista que vivim té l'efecte en l'augment del preu; però cal tenir en compte l'estructura de la propietat: **la demanda està inflada per sectors que no la necessiten per fer-ne ús particular, i això contribueix a l'augment de preu.** A l'Estat espanyol entre el 2023 i 2024, el 56% de les compres es van fer al comptat, sense hipoteca, el 15% les van fer estrangers no residents; entre 2008 i 2020, gairebé la meitat de les compres d'habitatges són d'empreses amb més de vuit immobles[3]. **La propietat d'habitatges es concentra cada cop més en mans dels qui ja tenen béns immobles:** en la darrera dècada, el nombre de grans propietaris, aquells amb més de deu habitatges a nom seu, ha augmentat un 20%.

La situació actual reflecteix la transformació de l'habitatge en actiu financer. Segons la relatora especial de Nacions Unides, el 2017 els béns immobiliaris representaven gairebé el 60% del valor dels actius mundials. A Catalunya i a Espanya, la compra per part d'inversors internacionals i de grans empreses ha desplaçat progressivament la demanda local.

Si es té en compte que per a accedir a un habitatge en propietat s'ha de disposar d'uns estalvis d'aproximadament el 32% del preu de l'immoble, el lloguer es configura com l'opció menys inaccessible o,



Segons Càritas de Catalunya, el 70% de les persones que atenen no poden assumir les despeses d'habitatge i la meitat no viuen en habitatges dignes / Pexels. Juanpphotoandvideo

dit d'una altra manera, és l'única opció per a les llars amb ingressos per sota dels 25.000 € anuals, sempre que no comptin amb algun tipus d'ajut públic o familiar.

➔ **L'habitatge se situa a la cruïlla del conflicte entre diferents grups i classes socials, amb diferents ideologies i interessos socials i econòmics**

El lloguer és la forma d'accés a l'habitatge que té cada vegada més pes en totes les franges d'edat, però vist com històricament a l'Estat espanyol ha primat l'habitatge en règim de compravenda, observem una **greu manca d'habitatge públic de lloguer.** L'Estat espanyol està al vagó de cua de la UE: els Països Baixos compten amb un 30%, Àustria amb un 24%, Dinamarca amb un 20,9%, la mitjana a la UE és del 8% i a l'Estat espanyol és del 2,5%.

[2] Ref: *habitar, Dossier Crític núm. 12, juny 2024. Decret-1lei 17/2019 de 23 desembre.*

[3] Segons dades del Consejo General del Notariado (2024), del Colegio de Registradores de España (2024) i de la Dirección General del Catastro (2024) a IDRA. *De propietaris a llogaters. Informe sobre la desigualtat creixent en l'accés a la propietat, Barcelona 2024.*



L'opció d'anar a viure de lloguer també presenta limitacions notables des del punt de vista de l'accessibilitat, especialment per als joves i la població amb menys recursos. Les llars amb ingressos de 25.000 € nets anuals, entre les quals hi ha representats la meitat de les llars encapçalades per joves i joves-adults de 16 a 39 anys, estan excloses del mercat en la meitat dels municipis metropolitans.

D'altra banda, destaca el pes cada vegada més fort de les empreses immobiliàries pressuposadament amb un rol intermediari o mediador. Segons un estudi realitzat per l'Institut de Recerca Urbana de Barcelona (IDRA) sobre la gestió del lloguer a través d'empreses immobiliàries, vist des del llogater tendeix a augmentar els problemes de discriminació en l'accés, insatisfacció, pujades de preu, inestabilitat residencial, cobrament d'honoraris (prohibits per la llei d'habitatge des de 2023), opacitat i desinformació.

La insuficiència de parc públic de lloguer, l'augment de la població i la fortalesa de la demanda genera que el preu de lloguer sigui alcista. És fruit del mercat liberal entre una oferta limitada i una demanda creixent de famílies treballadores, turisme, treballadors internacionals temporals d'alt nivell econòmic, treballadors amb rendes baixes i precarietat laboral, el creixement demogràfic de Catalunya.

➔ **L'habitatge social és imprescindible per a l'accés a una llar de les classes treballadores, dels col·lectius amb rendes mitjanes o baixes**

Catalunya en aquests darrers set anys ha augmentat en mig milió de persones, de les quals el 115% són persones immigrades (a més d'augmentar han cobert la disminució de persones "natives": unes 100.000). El ritme de creixement de la població en les dues dècades del segle XXI ha estat més elevat que als anys >>>



Les 39 entitats que conformen la Xarxa d'Atenció a les Persones Sense Llar de Barcelona (XAPSLL) alerten sobre l'impacte del sensellarisme en la salut i la qualitat de vida / Càritas diocesana de Barcelona

60 i 70, i les inversions no han crescut en la mateixa mesura; habitatge, transport públic, centres educatius, sanitaris i esportius, etc., no han augmentat malgrat que els beneficis macroeconòmics de la immigració són inqüestionables: en aquests anys han generat el 50% del creixement del PIB. Cal preguntar-se també, a qui afavoreix un mercat de treball que requereix mà d'obra poc qualificada que competeixi entre ella, desarrelada, i per a la qual no s'ha previst inversió pública.

En el xoc de la demanda sense precedents, molts experts també hi sumen els efectes dels canvis culturals que atomitzen la població i multipliquen les necessitats d'habitatge. En poques dècades hem passat d'habitatges on conviuen tres generacions a habitatges unipersonals. Segons l'IDESCAT, el 2021 les llars unipersonals a Catalunya constitueixen el 25,5% del total i a la ciutat de Barcelona el 30,9%^[4].

A la dificultat d'accedir a l'habitatge s'hi suma la dificultat de mantenir-lo, amb greus conseqüències en la pobresa i la vulnerabilitat sociofamiliar

L'any 2022, la taxa de sobrecàrrega de la població que viu de lloguer a la metròpoli de Barcelona se situa en el 44% (inclou rendes de lloguer i subministraments),

[4] <https://www.idescat.cat/pub/?id=censph&n=298&geo=mun:080193&hist=taules%2Fv2%2Fcensph%2F298%2F20785%2Fmun%2Fdata%3FMUN%3D080193%5Er%3D2%2Ft%3D1%2C0%3B-2c>

quan a Alemanya és del 13,7%, i a França el 21,9%. És especialment crític per a les famílies monoparentals; per a persones que viuen soles, la meitat de les quals hi destinen més del 50%, per a les famílies amb menors a càrrec la meitat de les quals hi destinen més del 40% i de les que lloguen habitacions el 46% hi destinen un esforç superior^[5].

➔ **Cal un pacte de país que permeti una política d'habitatge que protegeixi les persones i famílies amb rendes limitades i que potenciï el lloguer assequible**

Com a resultat dels augments de les despeses d'habitatge, la meitat de persones llogateres es troben en situació de pobresa severa relativa^[6], això és, significativament per sota de la mitjana.

[5] IDRA. *Vivir de alquiler: inseguridad garantizada por ley*, 2024.

[6] La pobresa relativa es refereix a la situació de persones o llars que es troben en desavantatge econòmic i social en comparació amb altres membres de la seva mateixa societat. Aquesta forma de pobresa mesura la capacitat d'una persona per accedir als béns i serveis comunament disponibles en el seu entorn social. No mesura la pobresa absoluta, sinó que quantifica quantes persones tenen baixos ingressos en relació amb el conjunt de la població, ajudant a entendre la desigualtat econòmica.

D'altra banda, els efectes compensatoris són ineficaços: les prestacions, ajuts i subsidis resulten insuficients, insegurs, no garantits.

Darrerament s'ha accentuat la inseguretat de les persones llogateres degut a la tendència a substituir els lloguers temporals per lloguers de temporada, a banda també de la reorientació dels pisos per a ús turístic. Això ha accentuat la velocitat de creixement dels preus.

Aquest aspecte ha afectat especialment en les renovacions de contractes temporals: Dels llogaters que fa més de 5 anys que està en el seu habitatge, el **61,1% ha experimentat pujades superiors a l'IPC**. La temporalitat i l'augment de preus beneficia propietaris, portals immobiliaris i a immobiliàries que es veuen incentivades en els canvis de contracte.

➔ **L'Església no ha mantingut una mirada global sobre el mercat immobiliari i el model d'habitatge, sinó que s'ha centrat en aquells que tenen més dificultats per accedir a un sostre**

La meitat dels llogaters de 35 a 64 anys han canviat de residència en els darrers cinc anys, amb tot el que implica per part de les famílies amb menors. Els motius econòmics o forçats per l'habitatge han passat del 5,7% el 2006 al 24% el 2021. Existeix, doncs, una forma de desnonament anomenat **"desnonament silenciós"**: és l'expulsió del veïnat dels barris per contractes d'arrendament limitats als cinc anys, per processos de gentrificació, generant debilitació i trencament de les relacions comunitàries veïnals.

Segons Càritas de Catalunya, el 70% de les persones que atenen no poden assumir les despeses d'habitatge i la meitat no viuen en habitatges dignes.

D'altra banda, el 2024 es van registrar 7.381 execucions de llançament a Catalunya, gairebé el 30% de les de tot l'Estat, el 75% d'aquestes és per impagament de lloguer. El Departament de Drets Socials i Inclusió del Govern de Catalunya, afirma que el 24% dels informes de vulnerabilitat no han aconseguit suspendre el procediment de llançament, i se sap que molts desnonaments de famílies es fan sense opcions en el mercat ordinari ni en l'alternativa

habitacional pública. Les administracions no estan preparades per a això.

En resum, assistim a una lògica capitalista de mercat: l'habitatge no és considerat com un bé d'ús, un dret, sinó un bé d'inversió interessat a cercar el màxim benefici. Actualment, la promoció privada d'habitatges no es fa per vendre'ls o llogar-los a la població local en funció dels seus ingressos. Els inversors, locals o internacionals, cerquen obtenir la major rendibilitat, desenvolupant dinàmiques especulatives amb greus conseqüències socials.

L'habitatge se situa a la cruïlla del conflicte entre diferents grups i classes socials, amb diferents ideologies i interessos socials i econòmics. Socialment, doncs, es dona alhora la consideració de l'habitatge com un dret, com un bé econòmic subjecte a les lleis de mercat, i com un actiu financer, sotmès als fluxos de circulació del capital internacional de grans inversors, anteposant la condició econòmica a la condició social.

La conseqüències més importants de la situació descrita és l'insuportable creixement de la desigualtat i la feblesa comunitària

I més concretament la pobresa relativa per excés de sobrecàrrega, els desplaçaments forçats per no poder pagar amb efectes com desarrelament, fragilitat relacional i comunitària; la insuficiència de recursos energètics i de subministraments adaptats al fred i a la calor, l'enorme dificultat per a l'emancipació juvenil.

Juntament amb l'impacte en els joves i en la salut física i mental de moltes famílies que viuen la situació amb angoixa i ansietat, cal fer especial esment en l'impacte en la infància i la immigració: a Barcelona, a la majoria de llars no hi ha infants. Dels habitatges amb infants el 72% de llars viuen sota el llindar de pobresa relativa. Dos de cada deu nens i nenes pateixen carències socials i materials severes; tres de cada deu infants i adolescents creixen en risc de pobresa i/o exclusió social[7]. La taxa de sobrecàrrega per despeses d'habitatge en el col·lectiu de persones immigrades és el doble de la mitjana, la qual cosa remet a majors indicadors d'explotació i precarietat laboral.

>>>

[7] Laia Pineda. *La pobresa infantil. Per fi arriba la voluntat política?* Octubre 2024.

El mercat del lloguer d'habitacions s'ha convertit en una sortida habitual per a persones i famílies immigrades en situació administrativa irregular, persones sense estalvis i joves. Aquesta opció comporta amuntegament, manca de privacitat i inseguretat, i té un impacte negatiu particular sobre la salut dels infants. Alhora, el sensellarisme continua creixent: a Barcelona el 2024 hi havia 1.300 persones dormint al carrer i més de 4.600 en total en situació sense llar, mentre que a Catalunya el 2022 se'n comptaven unes 9.000.

➔ **Des de l'òptica de l'habitatge els pobres són també els qui no tenen la possibilitat, ni la capacitat d'accedir i mantenir un habitatge en condicions de dignitat**

I què necessitem?

El problema de l'habitatge és ben complex i sistèmic, requereix un abordatge que combini molts fronts alhora. A Catalunya es disposa de més de 2.300 hectàrees de sòl residencial, que es dona principalment fora de les zones de major demanda a Lleida i Tarragona tot i que Barcelona encara té un petit marge de creixement habitacional. L'absència de planificació urbanística en molts municipis i la debilitat del transport públic limiten l'ús d'aquest recurs. La manca de sòl finalista i la lentitud dels processos urbanístics, que poden allargar-se fins a deu anys, també són obstacles per a la construcció d'habitatge social.

Calen polítiques de sòl que ho contemplin tot: distribució territorial, sistemes de transport públic eficients, tenir en compte els barris, la diversificació sociològica, idear solucions imaginatives, models factibles, endegar regeneració urbana i molt especialment no vendre el sòl públic.

L'habitatge social és imprescindible per a l'accés a una llar de les classes treballadores, dels col·lectius amb rendes mitjanes o baixes, i tan important és comptar-hi com que es gestioni bé tan pel que fa a la credibilitat de les polítiques d'habitatge i el sentit de servei a la ciutadania, com pel que fa a la coherència d'un model inclusiu i divers socialment.

Davant aquesta realitat, algunes polítiques i estratègies intenten revertir la tendència. La regulació dels preus del lloguer en zones tensionades, el control de pisos buits, la regulació de pisos turístics són primers passos, però encara mancats de mecanismes sancionadors. Els habitatges d'inclusió i el model *Housing First* (Primer l'habitatge) han demostrat la seva eficàcia en processos d'integració social, tot i que la seva rotació depèn de la disponibilitat d'habitatge assequible i no tenen el suport que requeriria. El cooperativisme d'habitatge, basat en el dret d'ús i la no especulació, amb el suport de cessions de sòl en dret de superfície esdevenen iniciatives interessants encara que poc extenses. La pràctica del tanteig i retracte, aplicada per l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat, hauria de permetre incrementar el parc assequible i alhora evitar la segregació social. La reserva del 30% d'habitatge protegit en obra nova i grans rehabilitacions a Barcelona és una mesura interessant, tot i la resistència dels sectors immobiliaris i de molts constructors, orientat també a l'ampliació del parc assequible no segregador.

Els moviments socials han estat imprescindibles. La Plataforma d'Afectats per la Hipoteca, el Sindicat de Llogateres i altres col·lectius veïnals han liderat la mobilització ciutadana, i han aconseguit que mesures com la regulació dels lloguers o la reserva del 30% arribessin a l'agenda política. La seva acció combina denúncia, acompanyament mutu i incidència institucional, i constitueix una peça important en la defensa del dret a l'habitatge.

Per abordar la complexitat de la problemàtica entenem que cal un pacte de país que permeti una política d'habitatge que protegeixi les persones i famílies amb rendes limitades i que potencii el lloguer assequible. Necessitem que s'apliquin les polítiques d'habitatge amb perspectiva transversal i una governança eficaç. Cal reconèixer que l'Administració no ho pot fer tot ella sola i és necessària la concurrència i la iniciativa de Fundacions, Entitats, Societats cooperatives amb llarga experiència en la inclusió social i residencial. Ens cal una política d'habitatge sostinguda en el temps i no depenent dels canvis de legislatura ni de les picabaralles en l'aprovació de pressupostos.



Foto: Pexels / Pixabay

Un pacte que hi tinguin cabuda els diferents actors polítics, econòmics, socials, implicats i no especulatius.

En aquest marc l'Església catalana no pot estar al marge

Tractar de l'Església catalana en la vessant institucional és complex. L'Església sempre ha fet front a les necessitats socials: històricament sent el gran actor que atenia les necessitats, i actualment sent un actor que sovint s'avança (en el temps) o cobreix mancances que la rigidesa de l'Administració deixa fora del seu marc d'actuació. Però en el camp de l'habitatge, l'Església no hi ha incidit gaire. Els plantejaments que s'han anat donant a conèixer són incipients, desiguals i diversos. Es detecta el pes de les necessitats econòmiques pròpies, marcades per la dificultat d'encarar l'envelliment de clergues i religiosos sense gaires perspectives de rejuveniment, i per tant l'augment de necessitats de cura.

En aquest sentit, l'Església no ha mantingut una mirada global sobre el mercat immobiliari i el model d'habitatge, sinó que s'ha centrat en aquells que

tenen més dificultats per accedir a un sostre. I amb això la resposta de l'Església resulta dicotòmica: per un costat, resol les necessitats més urgents de la població més pobre a través de Càritas, entre d'altres accions, i de l'altre, té tots els riscos de gestionar el patrimoni de forma mercantilista d'acord amb els interessos i necessitats de la institució amb la recerca del màxim rendiment econòmic.

En conclusió, ens cal un posicionament global i crític sobre l'habitatge que tingui en compte la distribució de la riquesa, l'escàndol de l'especulació, el respecte al medi ambient, l'habitatge com a necessitat per a una vida digna, espai bàsic de vida comunitària, requisit per a una vida familiar plena, d'acord amb la darrera exhortació apostòlica del papa Lleó XIV, *Dilexi te*, que afirma que l'especulació capitalista és contrària a la dignitat humana[8]. Com afirma, els pobres constitueixen el cos de Crist, des de l'òptica de l'habitatge els pobres són també els qui no tenen la possibilitat, ni la capacitat d'accedir i mantenir un habitatge en condicions de dignitat: adaptat, segur i estable. ■

[8] *Dilexi te*, cap. 4, núm. 92.

CARME GOMÀ, FER EL BÉ SENSE FER SOROLL

LA MILITANT I CONSILIÀRIA ÉS UN REFERENT A LA ZONA MONTSERRAT, QUE VA AJUDAR A CREAR JA FA MÉS DE TRENTA ANYS

Ton Clapés i Pons

Les monges de Puiggraciós diuen que el bé no fa soroll. Carme Gomà Graell és un exemple personificat d'aquest bé poc sorollós. Amb discreció i modèstia és el referent de tots els militants de la zona Montserrat de l'ACO, que va ajudar a crear ja fa més de trenta anys. Una referent entre altres coses perquè durant vint anys facilitava als militants de la zona un tríptic amb pregàries, la majoria de collita pròpia, en cinc moments de l'any: Advent, Nadal, Quaresma, Pasqua i estiu.

La Maria Carme, que és el seu nom de baptisme i a qui agrada que l'anomenin així, va néixer a Santa Margarida de Montbui (Anoia) el dia de cap d'any de 1951, però de ben petita per raons laborals del pare es van traslladar a Molins de Rei (Baix Llobregat), on ha viscut ja la resta de la seva vida.

La petita d'una família de cinc germans de dos pares diferents. El primer marit de la seva mare va ser afusellat en acabar la Guerra Civil. Tot i que el seu pare venia d'una família molt catòlica va ser la mare qui la va iniciar en la fe: "Jo amb això sempre dic que estic molt agraïda a la meva mare perquè gràcies a ella vaig conèixer Jesús i vaig entrar realment en el món de la fe".

A la primera joventut hi va haver uns anys de "refredament", però va tornar amb força en adonar-se que "amb la missa del diumenge no n'hi havia prou" i va començar pels volts de la trentena a portar grups de confirmació. Després ja tot va venir rodat, un grup de la JOBAC, que va viure la fusió

Integrants del grup Collserola, la Carme Gomà porta una brusa fúcsia.



amb la JOC, i després l'ACO: membre d'un grup, el Collserola de la zona Montserrat, i consiliària d'un altre, el Renou del Vallès Occidental. "Per a mi l'ACO és una bona eina per a viure la fe, fer-la créixer per mitjà de la Revisió de Vida que porta al compromís a dins i fora del Moviment i encomanar-la a d'altres."

La Carme va estudiar comerç i en acabar, als 16 anys, llavors va començar a treballar d'administrativa en una fàbrica de pintures, però aviat va començar a fer de mestra de pàrvuls a l'escola Pare Manyanet del mateix Molins de Rei; era un temps que no es demanava titulació per a estar amb els més petits. Aquesta dedicació de cinc anys en les etapes de preescolar li va fer venir el cuquet de formar-se en aquest camp, va estudiar fins a COU i va passar la selectivitat, però ja no va poder continuar perquè la feina, els pares grans i la malformació als malucs que té des del naixement li han limitat molt la mobilitat

i la possibilitat de fer coses: "A mi la natura em va jugar una mala passada. Sí, vaig néixer defectuosa, no hauria passat el control de qualitat d'una empresa. És un defecte de naixement i m'hi moriré".

Aquesta limitació va fer que hagués d'acabar la vida laboral als 37 anys amb una última etapa treballant d'administrativa i sent la primera dona a Molins de Rei de fer-ho a la Fecsa, l'actual Endesa. "A 37 anys, ets molt jove i et pots sentir molt inútil; la meua generació vam créixer amb la cultura de l'esforç valorant el treball com a necessari per a viure però, també, com un lloc on tenies obligacions i reivindicar el que calia. I, si ja no estàs en actiu, et pregunten molt: I ara què faràs? I això tu ho has de treballar i has de buscar ajuda i després donar-hi la volta. A mi, quan ja això ho vaig anar assumint, em va venir tot això de fer coses també pels altres, d'omplir-te la vida d'una altra manera."



Admet que no és fàcil, ja que, a més, les seves limitacions han anat acompanyades de nombroses visites al quiròfan i les consegüents recuperacions amb temporades que era totalment depenent amb la incertesa de no saber si podria tornar a caminar: “No hi ha res que sigui d’avui per demà. Són pèrdues i són dols que has d’anar passant a la vida.”

Tot i tenir, obligada per les circumstàncies, una vida de poca mobilitat, li agrada el concepte de *capacitats diverses*, no s’avorreix: “El cinema, el teatre, la música, m’agraden molt, llegir... I ara per descomptat que tenim tants mitjans, que sense moure’t de casa...”

I la fe com a companya de vida: “La fe m’ha ajudat a viure-ho no com que Déu em castigava o em provava, sinó que Déu m’acompanya i pateix amb mi quan jo pateixo i és feliç amb mi quan soc feliç.”

“SOC MOLT DE PREGÀRIA”

La Carme ha escrit i compartit moltes pregàries: en el llibre *Pregàries seguint l’any litúrgic*, en la seva col·laboració en el blog MD dins de Missa Dominical, en la seva col·laboració durant sis anys en el programa “Obrim Camins” de Ràdio Molins, i part

dels tríptics que els militants de la zona Montserrat vam gaudir durant tants anys es van convertir en un llibre, *Dona’ns la teva llum*, que la zona Montserrat va regalar a tots els membres del moviment el 2003, per celebrar els 50 anys de l’ACO. També va fer el *Creixem* número 2 «Preguem amb els salms?».

Hem demanat a la Carme que, per acabar, escollís una pregària de la seva prolífica producció i és aquesta:

NOVA ETAPA

Senyor, fes que la meva vocació de laica, em faci estar disponible, creativa i responsable per apropar-te als homes i a les dones d’avui. Fes que tingui també una actitud crítica, quan calgui; però sempre constructiva i amb prou llibertat per denunciar les injustícies als més pobres i oprimits. Que sigui llevat en la massa, especialment en el món obrer; i que la meva actuació estigui basada sempre en els valors del teu evangeli. Senyor, et demano que m’ajudis a mirar el futur amb il·lusió i esperança, confiant que no em mancarà mai la força del teu Esperit. ■

Carme Gomà és consiliària del grup Renou, del Vallès Occidental.



... APASSIONATS PER LA PASQUA...

DEL DIJOUS 2 AL DIUMENGE 5 D'ABRIL 2026



Una forma de celebrar la nostra fe, retrobar-se, formar-se, descansar, canviar d'aires, fer vacances, riure, conviure... amb l'espiritualitat dels moviments de Pastoral Obrera.



"PER MI AGENDADA
CADA ANY EN EL
MEU CALENDARI,
IMPRESINDIBLE"

"M'HA FET
CONNECTAR
AMB MI I AMB
DÉU"



"UNA TROBADA QUE
CARREGA DE SENTIT
LA NOSTRA VIDA"



Reserva't els dies,
convida qui pensis que
ho pot gaudir, vine amb
la família!!

Si t'interessa contacta'ns:
secretaria@acocat.org
93 505 86 86



ACCIÓ CATÒLICA OBRERA

Inscripcions a partir 15
de gener

L'ART DE TEIXIR VIDES

Per: Quiteria Guirao Abellán

UNIÓ SEGONES OPORTUNITATS HA REBUT L'APORTACIÓ SOLIDÀRIA ACO 2025



L'associació Unió Segones Oportunitats ha estat l'entitat a la qual el Comitè General de l'ACO ha destinat l'aportació solidària del 0,72% del curs 2024-2025. "Unió Segones Oportunitats és una cooperativa liderada per dones migrades. Impulsa l'empoderament femení, projectes d'economia social, reciclatge creatiu i activisme per la pau. Té la seva seu al barri de la Salut Alta de Badalona on acompanyem dones i famílies en situació de vulnerabilitat a les quals ofereix formació, tallers, suport emocional, espais de trobada i iniciatives que promouen l'autoconeixement i cura, la justícia social i la sostenibilitat. Creiem en la força de la comunitat, en la dignitat de les històries migrades i en el poder de les segones oportunitats per a transformar vides i territoris". Aquest va ser el text de la proposta per a la concessió de l'aportació solidària.

Yolanda Akpoli, originària de Togo, emprenedora social i gestora de projectes d'economia social, fa quinze anys que viu a Badalona, participa activament en el barri de





La impulsora d'Unió Segones Oportunitats va ser entrevistada a «Llevat dins la pasta», de Ràdio Estel, el setembre passat / David García.



Yolanda Akpoli a la Festa de l'Associat 2024 / Ajuntament de Barcelona, Drets Socials.

la Salut Alta, on va crear, amb dues companyes més, la Unió Segones Oportunitats, una cooperativa que ven roba i mobles de segona mà amb la formació a dones migrades com a eix vertebrador i posant l'accent en la conscienciació i acció contra el malbaratament tant de la roba –la indústria tèxtil és la segona més contaminant del planeta–, com l'alimentari.

La Yolanda va participar en l'última jornada de formació de responsables de l'ACO, en què va explicar que a l'associació setmanalment acullen dones migrants africanes “que han de salvar molts obstacles (llengua, cultura, menjar, roba) i intentem aprofitar tot el bagatge de coneixements i habilitats que tenen i conscienciar-les que és molt important que cuidin la seva salut, física i emocional”.

L'activista també va destacar que necessiten “referents racials en els diferents àmbits i feines perquè patim situacions que ens limiten, sobretot, per la violència econòmica: sovint ha de ser el marit qui doni autorització a la dona per a poder treballar, cosa que fa que la dona depengui econòmicament de l'home. Si aquestes dones invisibilitzades fan un camí d'empoderament, canvien elles i canvia el seu entorn”. I va remarcar que “l'habitatge, a les persones migrades, ens travessa tota la vida”, tot explicant la realitat de fer vida en habitacions “sense cap intimitat i compartint l'espai amb altres persones”. Precisament Akpoli, en relació amb el discurs de la ultradreta que tant penetra en les classes populars, va defensar que “com més surt la paraula *seguretat*, més hem de parlar i de fer possible la *comunitat*”. Crear comunitat com a resposta del discurs individualista i racista.

Unió Segones Oportunitats concreta la seva tasca cap a les dones migrades, com hem dit, amb eines d'empoderament i recursos econòmics, a partir de preguntar-se: què necessita realment una dona migrada per tirar endavant? Les respostes són els cursos de costura i transformació tèxtil; la recollida i reutilització de mobles i objectes per a donar-los una segona vida amb valor artesà i cultural, especialment amb teles africanes i llatinoamericanes (però no només es recicla roba, reciclen sobretot coneixements, pors, vides...); promouen i participen en fires, mercats i serveis de mudances solidàries, gestionats per grups de dones emprenedores; i projectes educatius i comunicatius, com ara “Veus Migrades: trencant la invisibilitat”, que donen veu a les vivències i lluites de dones i joves migrants.

De la necessitat fan virtut a l'hora de fer viable econòmicament la cooperativa. Sempre buscant la manera de crear ocupació amb treballs dignes i que donin un valor afegit socialment parlant.

És important evitar de posar les dones migrants dins un únic model. El procés migratori de cada dona és personal i és divers. El que viu la dona jove que ve a estudiar aquí a la universitat i decideix quedar-se dista molt de ser el de la dona que vol deixar enrere la situació econòmica tan precària del seu país, ni la dona que fuig d'un conflicte bèl·lic, de la dona que busca independència i aventura, ni tampoc de les dones migrants per raons d'orientació sexual i identitat sexual. Ara bé, totes elles arriben a una societat que les ha d'acollir i res millor que trobar espais segurs i que propiciïn una palanca per situar la nova vida.



ESPAIS SEGURS LIDERATS PER DONES MIGRANTS

Les entitats liderades per dones migrants tenen un paper fonamental en la construcció de societats més inclusives, diverses i solidàries. Elles resumeixen la seva motivació i compromís en aquests quatre principis:

- Creem oportunitats reals, no discursos buits.
- Facilem eines per emprendre des del que som.
- Transformem dolor en força i soledat en comunitat.
- T'acompanyem perquè no hagi de començar de zero..., una altra vegada sola.

Aquestes entitats sovint neixen com a resposta directa a necessitats no ateses de col·lectius que es troben amb barreres socials, econòmiques, culturals o administratives. Tot

i així, la seva tasca va molt més enllà de l'assistència puntual: són espais d'empoderament, participació i transformació social.

En primer lloc, una de les funcions més visibles és oferir suport integral a altres persones migrants. Això pot incloure assessorament en tràmits de regularització, acompanyament en processos administratius, orientació laboral o suport en situacions de vulnerabilitat. Les dones migrants que lideren aquestes entitats coneixen de primera mà les dificultats d'adaptar-se a un nou país, i per això poden proporcionar una ajuda pròxima, empàtica i ajustada a la realitat de cada persona.

A més, aquestes organitzacions exerceixen un rol clau en la defensa dels drets. Davant casos de discriminació, explotació laboral o violències masclistes, actuen com a mediadores, orienten les víctimes sobre les seves opcions legals i les acompanyen en la cerca de protecció. La seva veu col·lectiva és igualment imprescindible per a

incidir en les polítiques públiques, assenyalant desigualtats i proposant millores en àmbits com l'accés a l'habitatge, la salut o la participació ciutadana.

Una altra funció essencial és la promoció del lideratge i de l'autonomia econòmica. Moltes entitats organitzen tallers de formació, cursos d'emprenedoria, espais de creació de xarxes professionals i activitats orientades a enfortir habilitats personals i laborals. D'aquesta manera, contribueixen a fer que altres dones descobreixin les seves capacitats, guanyin confiança i accedeixin a oportunitats laborals dignes o impulsin els seus propis projectes.

En l'àmbit cultural, aquestes entitats actuen com a ponts entre comunitats. A través d'activitats artístiques, espais de diàleg, celebracions i projectes d'intercanvi, fomenten el reconeixement de la diversitat i combaten els prejudicis. En visibilitzar la riquesa de les cultures d'origen i promoure la convivència intercultural, ajuden la



societat d'acollida a comprendre i valorar la pluralitat com un element enriquidor.

D'altra banda, aquestes organitzacions també generen xarxes de suport emocional i comunitari. La migració, sovint marcada per la distància familiar i la solitud, esdevé una experiència dura. Els espais segurs creats per dones migrants faciliten compartir vivències, acompanyar-se mútuament i construir un sentiment de pertinença que enforteix la resiliència col·lectiva.

Finalment, les entitats liderades per dones migrants demostren que la participació activa és una eina poderosa de transformació. La seva tasca evidencia que les persones migrants no són només receptores d'ajuda, sinó agents de canvi capaces de generar propostes, liderar iniciatives i contribuir de manera significativa al benestar col·lectiu. El seu compromís i valentia revelen que, quan les veus diverses s'escolten i es tenen en compte, la societat avança cap a un model molt més just, humà i inclusiu.

MÉS INFORMACIÓ I XARXES SOCIALS D'UNIÓ SEGONES OPORTUNITATS



<https://uniosegonsoportunitats.com/>



<https://www.3cat.cat/3cat/la-unio-de-les-segonsoportunitats/video/6309747/>



<https://www.elperiodico.com/es/sociedad/20250822/badalona-taller-costura-mujeres-migrantes-premio-naciones-unidas-120778774>



https://www.instagram.com/union.women_oportunitats/



https://www.facebook.com/profile.php?id=100090152553625&ref=pl_edit_ig_profile_ac

TROBADA AMB MILITANTS DE L'ACO-JAPÓ

Paqui Sánchez, militant del grup Andantino, de la zona Besòs

Compartint experiències i una estona enriquidora i emocionant amb un mateix moviment i esperit a 13.500 km de distància

El santuari sintoista Yasukuni, a Tòquio, atreu cinc milions de visitants cada any / Zorac&Visar.

Són les 12 del migdia d'un dia d'agost i fa molta xafogor a Tòquio. A part de l'extrema puntualitat, el metro és un refugi climàtic de primer nivell. Arribem a la parada de Nakano, on ens hem de trobar amb na Keiko Tanahara.

Keiko Tanahara és una militant de l'ACO-Japó i s'encarregarà de fer la traducció simultània en la trobada que vam planificar ja fa uns mesos. Aprofitant una estada per motius de feina i, coneixedors de l'existència de l'ACO-Japó, vam voler fer una trobada informal per compartir algunes experiències d'un mateix moviment i esperit a 13.500 km de distància.

Set militants de diferents zones dels voltants de Tòquio han organitzat un esmorzar en un reservat d'una cafeteria de barri. Ens asseiem al voltant d'una taula gran i, després de demanar els cafès, comencem presentant-nos:

Keiko Tanahara: Seguidora de Gustavo Gutiérrez (Teologia de l'Alliberament). Traslladada de petita al Perú, on va viure molts anys. Ara hi té una casa i la vol anar a vendre per complementar la poca pensió que té al Japó. Ha fet de traductora i ha participat en moltes trobades internacionals del Moviment Mundial de Treballadors Cristians (MMTC). Molt implicada



i coneixedora de les dades de pobresa al Japó. Un fill seu treballa a la Fundació Iniesta (escola de futbol per a infants i joves al Japó).

Kazuko Mikami: Jubilat. Fa feines de voluntariat tres dies a la setmana per complementar la jubilació, tot ajudant els infants en el camí segur a l'escola. Abans treballava en una empresa subcontractada per la Nissan. Era un obrer de fàbrica. També reparteix aliments a la parròquia. Ens va explicar què vol dir «evangelitzar» per a ell.

Takao Kobuco: No es considera creient, però participa al grup de Revisió de Vida, als estudis d'evangeli. Diu que no entén l'estructura eclesiàstica. Juntament amb la seva esposa, van crear un sindicat en una empresa de components elèctrics on treballaven. El sindicat va arribar a tenir divuit afiliats. Poc abans de jubilar-se, en quedaren només dos i mala relació amb l'empresa. Ara està jubilat. Prefereix tenir temps que tenir diners.



El claretà Josep Maria Abella és des de l'abril del 2020 bisbe de la diòcesi de Fukuoka, al sud-oest del Japó. Els dos anys anteriors havia servit la diòcesi d'Osaka com a bisbe auxiliar. A la imatge, en una visita el 2018 al sepulcre del pare Claret a Vic / Claretians Catalunya.



L'abril del 2024, els disset bisbes de les quinze diòcesis del país van viatjar a Roma per a fer la visita ad limina, durant la qual van ser rebuts pel papa Francesc.

Keiko Kobuco: Era de la JOC-Japó quan era jove i va passar a l'ACO, on es va sentir rescatada de baralles internes de capellans de la JOC. Es va enamorar de Takao Kobuco creant el sindicat d'empresa.

Yuriko Yatabe: Preocupada i ocupada sempre per la infància i l'educació. Les seves feines sempre han estat per hores. Es

jubilarà aviat. Les imposicions del govern sobre els infants (adoració de la bandera, himne...) la va posar en marxa. La seva lluita ha estat reivindicar una educació més lliure, sense imposicions. Fa de catequista. Participa en una parròquia amb molta immigració: filipins, sud-americans... Això l'omple i la fa sentir part d'una comunitat multicultural.

Masako Mikami: Va viatjar a Arrasate-Mondragón (País Basc) per aprendre com funcionava una empresa autogestionada. Després va crear al Japó una empresa cooperativa de menjar infantil ecològic per a escoles. Batejada de petita. Actualment activa en un partit polític local. Va anar fa trenta anys a Alacant (Països Catalans) per a una trobada del Moviment Mundial de Treballadors Cristians.

Tomeo Koresawa: És originari d'una petita illa que forma part del camí de pelegrinatge que recorre vuitanta temples del Japó. Veia els pelegrins i això el qüestionava; per als de la seva illa era important ajudar els pelegrins. Treballava d'electricista en una fàbrica. De camí cap a la feina, un dia va entrar en una església de la qual sempre sentia les campanes. Als

20 anys es va batejar i va entrar a la JOC. Ara, jubilat, s'ha tret el títol d'auxiliar en geriatria i es dedica a ajudar els avis que viuen sols. Preocupat per la pau mundial. Ens pregunta què en pensem, de la situació de Gaza, els nens morint de gana... Es queixa que a missa el capellà no se'n fa ressò d'aquesta situació. Per què l'Església no és crítica?

A continuació, destaquem alguns punts de la conversa.

- A la pregunta sobre com viuen el fet de pertànyer a una minoria creient, en Kazuko Mikami respon: «Ens vam preguntar com podem evangelitzar i ens vam adonar que al nostre entorn ja hi ha persones que ho fan i es comprometen a favor dels altres. Sempre hi ha algú abans que nosaltres. I així,

vam descobrir que són ells els qui evangelitzen i la nostra aportació és ser solidaris i ajudar-los».

- Se sorprenen que l'ACO publiqui en català. Els agrada la revista *Salillum*.
- Ens pregunten si hem vist pobres pel carrer. Asseguren que al Japó hi ha més pobres del que sembla: una sisena part dels infants viu en condicions de pobresa, les pensions de jubilació són molt baixes, pateixen molta inflació. Les empreses s'aprofiten dels immigrants. L'ACO-Japó treballa per defensar els seus drets. Ens transmeten preocupació pels immigrants.
- També senten inquietud pel nou bisbe de Roma, per l'escassetat de capellans i consiliaris al seu país.



El grup de l'ACO-Japó amb l'autora de l'article.

- Combinen la seva catolicitat amb altres tradicions religioses més locals: budisme, sintoisme..., viuen una espiritualitat compartida. Segons ells, els japonesos senten Déu en totes les coses.
- En general, es veuen tots amb massa edat, sense relleu generacional. I aquest fet és també una preocupació compartida.
- Actualment la JOC-Japó i l'ACO-Japó necessiten treballar per una millor comunicació. Ambdues són realitats molt minses des del punt de vista numèric. A l'ACO-Japó són uns seixanta militants a tot el país. Per exemple, a Tòquio només hi ha un grup d'ACO.
- Fan Revisió de Vida. La persona que revisa passa abans per escrit les seves reflexions a tots els militants del grup. I així es posen en marxa. Diuen que els costa arribar a l'acció. Compartir les seves experiències al grup ja forma comunitat i per a ells és una forma de celebrar la fe. Es reuneixen una vegada al mes.

Encara que estem en països allunyats, descobrim que la condició humana és la mateixa arreu. Les arrels i condicions obreres són similars. L'organització internacional té ple sentit.

Ens fem unes fotos. Compartim regals. Estem contents d'haver compartit aquesta estona tan enriquidora i emocionant. Ens acompanyen a l'estació del metro Nakano. Segueix la calor. Seguim les nostres vides, els nostres viatges interiors. L'Esperit continua bufant aquí i allà. ■

400.000 FIDELS CATÒLICS AL JAPÓ, UNA «MINORIA CREATIVA»?

Entre una població de 125 milions, al Japó els cristians són una minoria, concretament el 2,2% (400.000 fidels) tot i que la tendència és a l'alça (+0,12%, respecte el 2023). Altres confessions minoritàries són l'islam, el bahaisme, l'hinduisme i el judaisme. El sintoisme és la principal pràctica religiosa (48,6% de la població), segons el darrer informe sobre llibertat religiosa al món que publica Ajuda a l'Església Necessitada. El budisme és la segona comunitat religiosa en nombre de fidels i inclou la branca Soka Gakkai, amb diversos milions de seguidors, fundada el 1930.

El Japó és una monarquia democràtica i constitucional. Conforme a la Constitució i el marc legal de la postguerra, el Govern ha de protegir la llibertat religiosa i, alhora, mantenir una estricta neutralitat en assumptes religiosos i una estricta separació entre religió i Estat. Per exemple, l'escola pública és laica i no ofereix ensenyament religiós. Aquest principi s'arrela en la història del Japó del segle XX, perquè és una creença molt estesa que l'aliança entre el sintoisme i l'Estat va contribuir a l'imperialisme japonès de les dècades de 1930 i 1940.

Tot i que el Partit Liberal Democràtic (PLD), de tall conservador, que ha governat el Japó durant pràcticament tota la seva història de postguerra, està a favor de relaxar la separació entre religió i Estat amb la finalitat de facilitar el suport estatal a determinats santuaris i cerimònies xintoistes tradicionals, que alguns japonesos consideren expressions legítimes i necessàries d'orgull i identitat nacional. No obstant això, els budistes, els cristians i altres grups no sintoistes s'han oposat a aquestes iniciatives.

Tornant a la història, el Japó va suprimir el cristianisme i va expulsar els missioners a partir del segle XVII. Durant aquest llarg període, els laics catòlics van conservar la fe en absència de clergues o esglésies a través d'una vida religiosa comunitària dirigida per batejadors laics, catequistes i líders dels llogarets.

Més informació:

<https://acninternational.org/es/religiousfreedomreport/informe/pais/2025/japon>

Apassionats per fer el bé des de la fragilitat

Guiats per Pau (2Co 4, 7-12)

Pepe Baena Inieta, consiliari de l'ACO



A 20 cèntims el quilo.

Pau escriu una segona carta als cristians de Corint per deixar clar que els seguidors i seguidores de Crist estem cridats a fer el bé tenint en compte la nostra fragilitat humana i les nostres fragilitats personals. Segur que tenim a la nostra ment i al nostre cor tantes persones que han

passat per la nostra vida i ens han deixat el seu testimoni d'amor a Crist i de les consegüents petites obres.

Em venen les figures de l'Anna Maria, el Gerardo, l'Adriana, el Tano, el Joan, el Toni, l'Encarna, la Carmen, el Quique... Uns,

laics, i d'altres, preveres. Però tots i totes, malgrat les seves limitacions i dificultats, confiant en el poder de Déu: "Però portem aquest tresor en gerres de terrissa, perquè quedi ben clar que aquest poder incomparable ve de Déu, i no pas de nosaltres." (2Co 4, 7). Fent el bé en la realitat que els va tocar viure a l'estil de Jesús: "Parlo de Jesús de Natzaret. Ja sabeu com Déu el va ungir amb l'Esperit Sant i amb poder, i com va passar fent el bé i guarint tots els oprimits pel diable, perquè Déu era amb ell" (Ac 10, 38). Portant la seva Bona Notícia sense condicions ni límits, tal com el missioner Pau de Tars no deixa cap espai al dubte: "Tanmateix, jo no puc gloriar-me d'anunciar l'evangeli, perquè és una obligació que m'han imposat: ai de mi si no anunciés l'evangeli!" (1Co 9, 16).

Veig Pau com el prototipus d'enamorat apassionat per Jesucrist i que alhora ajuda a veure'l a les persones que acompanya: "L'amor del Crist ens empeny: hem comprès que un ha mort per tots, i això vol dir que tots han mort amb ell" (2Co 5, 14). Això sí, sense oblidar que les seves febleses no són excuses sinó fortaleces per a la missió evangèlica de fer el bé seguint Crist: "Per tant, accepto de bon grat les febleses, les injúries, les adversitats, les persecucions i les angoixes per causa de Crist. Perquè quan soc feble és quan soc realment fort." (2Co 12, 10).

Pau ha fet experiència creient personal i comunitària del missatge alliberador del Messies crucificat i ho predica: "Els jueus demanen prodigis, i els grecs cerquen saviesa, però nosaltres prediquem un Messies crucificat,



que és un escàndol per als jueus, i per als pagans, una insensatesa. Però és poder i saviesa de Déu per a tots els qui són cridats, tant jueus com pagans. Perquè allò que sembla insensat en l'obra de Déu és més savi que la saviesa dels homes, i allò que sembla feble en

l'obra de Déu és més fort que no pas els homes." (1Co 1, 22-25).

Amb Pau he vist que fer el bé no és teoria abstracta sinó pura pràctica vital del seguiment de Jesucrist que dona vida. I ens dona sentit a la nostra vida

marcats per les seves empremtes. Com aquelles voluntàries de Càritas que un hivern gèlid van acollir al local parroquial algunes persones que estaven al carrer i no tenien lloc a l'alberg de l'Ajuntament, i es van quedar a dormir amb elles. "Ens veiem oprimits pertot arreu, però no esclafats; sense camins a seguir, però no sense sortida; perseguits, però no atrapats; tirats per terra, però no destruïts; sempre portem en el nostre cos els senyals de la mort de Jesús, perquè també en el nostre cos es manifesti la seva vida. És ben bé així: nosaltres, els qui vivim, estem sempre a mercè de la mort per causa de Jesús; així la vida de Jesús es manifesta en la nostra carn mortal. D'aquesta manera, la mort continua la seva obra en nosaltres, i la vida, en vosaltres" (2Co 4, 8-12).



Coordinació de Càritas de la parròquia de Sant Francesc d'Assís de Bellavista.

L'ACO A LA PLATAFORMA D'ENTITATS CRISTIANES AMB LES PERSONES MIGRANTS

Carme Ruiz Marqués, militant representant de l'ACO a la Plataforma

Vint anys treballant per fer de la nostra societat una comunitat acollidora i inclusiva

Aquest serà el tercer curs que represento l'ACO a la Plataforma d'Entitats Cristianes amb les Persones Migrants, que tot just ara fa vint anys. El primer curs va ser només una primera presa de contacte per començar a conèixer el seu funcionament. En el segon, ja més situada, l'ACO va participar a la Setmana d'activitats de l'entitat, incloent-hi la Trobada de Responsables del 15-16 de febrer de 2025, amb una taula rodona amb testimonis de la realitat migrant, en què vam presentar els casos dels sense

sostre, dels desnonats i de les dones migrades, que són les que més pateixen les conseqüències de la migració, amb la presència de Yolanda Akpoli, de la Unió Segones Oportunitats (també en parlem en aquest número de *Salillum*), Carles Sagués, de Badalona Acull, i Jaume Ventura, de Justícia i Pau.

Un dels fets que em va animar a formar-ne part, de la Plataforma, va ser el qüestionament que ens va fer el buró de l'MMTC (Moviment Mundial de Treballadors Cristians) el gener del 2020,

quan ens va visitar i va compartir amb nosaltres una trobada del Comitè General. En aquella reunió vam compartir el funcionament dels nostres grups, els temes de les nostres revisions de vida: la relació amb els fills, problemes a la feina, els compromisos sindicals, polítics... I els va sorprendre que la immigració, tan present a la nostra societat, a l'europea i al món en general, no estigués present en el llistat dels temes exposats, ni que les persones migrants formessin part dels nostres equips de manera significativa.



Tot això em va qüestionar i em va fer reflexionar des de la meua pròpia experiència com a migrant: als catorze anys, amb els meus pares i la meua germana, vaig arribar des de Melilla al barri de Llefia de Badalona. Un “barri dormitori” de la perifèria, mancat de tots els recursos i de les infraestructures necessàries per a una vida digna i sostenible. La lluita reivindicativa de les veïnes i veïns, forta i decidida, va anar aconseguint-los al llarg dels anys. En aquesta lluita la parròquia hi va estar molt implicada, des de la cessió dels locals per a algunes reunions, a oferir els serveis bàsics de salut a través del seu dispensari, quan no teníem ni ambulatori propi.

Van ser anys molt durs, però no tenen punt de comparació amb el que estan patint avui en dia, en ple segle XXI, tantes dones, tants homes, les seves famílies, joves sols..., recurrent milers de quilòmetres en condicions molt més dures, deixant-hi la vida moltes vegades, fugint de conflictes bèl·lics, dels efectes del canvi climàtic o, com nosaltres al

seu dia, buscant una vida millor, amb més oportunitats.

I si arriben a aconseguir-ho, el que es troben massa vegades són els murs de l'exclusió, la marginació o la indiferència, si no directament la criminalització atada pels discursos racistes i xenòfobs de la ultradreta que van calant miserablement. L'informe FOESSA 2025, aparegut fa pocs dies, fa una anàlisi exhaustiva de quina és aquesta realitat, ens anima a denunciar els falsos missatges en contra dels migrants, de les dones i del canvi climàtic i a ajudar a fer una societat més justa, inclusiva i sostenible, posant la persona al centre. Com diu un dels epígrafs finals del capítol 6, **«El futur que estem construint»:** **«És urgent avançar vers un canvi radical de paradigma civilitzatori passant de la visió mecanicista i darwinista a una que situï al centre la interdependència, l'ecodependència i les cures. El feminisme aporta valors relacionals, l'ecologisme situa la sostenibilitat com a eix i l'ecofeminisme invita a posar la vida al centre».**

La migració ha estat sempre present en la història de la humanitat, és un fenomen global i el fet de migrar hauria de veure's com un dret i no com un delictes. La Plataforma d'Entitats Cristianes amb les Persones Migrants, des de l'any 2005, ha volgut ser «un espai reflexiu, d'aprenentatge comú, de disseny de propostes polítiques i d'incidència i denúncia davant les administracions públiques i la societat civil» i com diu el lema de la celebració «20 anys no en són prou».

A l'ACO ens continua preocupant la situació de les persones migrants i fer de la nostra societat, una comunitat acollidora i inclusiva. Tant de bo continuem lluitant per fer-ho realitat i tenint present el que el nostre estimat consiliari Jordi Fontbona ens deia a la celebració del Nadal 2019 de la zona Besòs, si no recordo malament: «Els pobres no són el nostre objecte d'estudi, ni la nostra feina, ni amb qui exercir la nostra caritat; si no som pobres amb els pobres, enmig d'ells, no anem bé».

Acte a la plaça Sant Jaume de Barcelona el 23 de novembre passat, Dia Europeu de les Persones Sense Illar, amb la participació de diverses persones migrants / Càritas diocesana de Barcelona.



L'IMPODER DELS CRISTIANS EN LA VIDA PÚBLICA

FERNANDO VIDAL
ÉS PROFESSOR DE
SOCIOLOGIA A LA
UNIVERSITAT PONTIFÍCIA
COMILLAS



Tot el que ha estat estimat se salva i la nostra participació en la vida pública l'hem de viure des d'aquesta passió per fer participar en l'amor tota la vida comuna de la fraternitat humana. Fins i tot encara que estiguem davant de desastres o corrosions que ens desbordin, mantinguem la fe que tot el que hi hagi d'amor, fins i tot enmig de tants mals, se salvarà.

LA CREATIVITAT D'ESTIMAR, LLOAR I SERVIR EN LA VIDA PÚBLICA

La gran desvinculació social que el neoliberalisme ha imposat, ens ha fet perdre l'experiència de poble. Tots i cadascun dels cristians i de les nostres comunitats, tenim la responsabilitat

inexcusable de ser constructors en la vida pública. Mai no hem d'abandonar la plaça: aquí hem estat enviats des de Pentecosta.

L'hora de l'amor. En l'actual context que sofreix el món, el nostre compromís en la vida pública adquireix un valor urgent i decisiu. Ens trobem amb la inapel·lable responsabilitat d'emprendre la recivilització. Com ens ha convocat a fer el nostre papa Lleó XIV, per als cristians en la vida pública és «l'hora de l'amor».

Lluminàries d'esperança. No hi ha negror que no es faci enrere fins i tot davant la flama més modesta. Amb l'Amor de Déu, podem recrear la nostra vida veïnal, els llogarets i ciutats, la política dels parlaments, podem recivilitzar perquè la Llum



de Crist ressuscitat mai es trenca. Confiem que la història no està acabada, sinó oberta i que cadascun de nosaltres podem ser-ne creadors.

Donar amor a mans plenes. L'amor transforma totes les coses i en totes les coses hi trobem i abracem Déu. La manera com mirem, conversem o habitem està creant ja un mode de vida pública. La nostra passivitat no és mai neutral, sinó que deteriora. No es tracta de sobrecarregar-nos, sinó que simplement estimar ja és creatiu. Simplement cal viure sabent i saber viure. Deixem que el nostre amor regui, refresqui i nodreixi la vida pública. L'experiència del Regne és ara.

Del poder a l'impoder. L'últim i més profund del cor de cada persona i el cor del nostre món només pot ser mogut per l'amor, no per la violència, ni pels diners, ni pel poder. L'oració personal i la pregària com a poble és la via de més profund descens a l'arrel de totes les coses i del nostre món. L'oració és l'acció més transformadora de la història, i no és

el seu fi l'emoció ni el contentament, sinó la unió a l'amor transformador de Déu. Quant de dolor per guarir, tristesa per consolar i violència per aturar! També quant de bo per lloar, quanta veritat per cantar, quanta bellesa per beneir. I cada vegada que assenyaalem el bé, s'encén incandescent i fa retrocedir les ombres del mal. L'*impoder* és allò que només amb amor es pot fer. La singularitat del cristià és l'exercici de l'*impoder* en la vida pública.

La força transformadora de la lloança. També en la vida pública estem fets per a lloar i servir l'amor de Déu. Quina persona acabada de migrar al nostre país encara no ha sentit pronunciar el seu nom? Aquí falta la lloança. Quina persona embolcallada en ira espera ser abraçada i pacificada? Aquí espera la lloança. Lloar és una manera molt transformadora de servir. I servir és també lloar. Estem cridats a ser alhora Marta i Maria. Tot servei al poble i especialment als pobres i sofrents és lloança a Déu cantada amb el llenguatge de fets, com Crist rentant els peus. Servir i lloar Déu es trenen en cada acció dels cristians en la vida pública. >>>

La imaginació a l'impoder! Ens falta experimentar de forma molt més activa, intel·ligent i eficaç la dimensió imaginativa, creativa i inventiva de l'amor. Tot comença abraçant-nos amb Déu en el cor de cada cosa i en el cor del poble. En tot estimar, lloar i servir.

CINC LÍNIES PER A UNIR-NOS EN L'ESSENCIAL EN LA VIDA PÚBLICA

La renaturalització. Impulsar en la vida pública la reconexió amb la naturalesa i la realitat perquè es desinflin les controvèrsies artificioses, perquè les preocupacions públiques reorganitzin les seves prioritats de manera que estiguin en el centre les qüestions en què es juga la vida i la mort. Renaturalitzar és cuidar, renaturalitzar-nos és cuidar-nos de veritat i cuidar la veritat. El desenvolupament comunitari dels nostres barris va unit avui necessàriament a la renaturalització, i les parròquies poden jugar un paper creatiu i decisiu en aquesta recuperació. És cridada a rehumanitzar també la societat buidada.

La gran revinculació. Renaturalització implica restaurar els vincles perduts i la desconexió amb els altres. Les relacions precàries del neoliberalisme s'han estès al mateix ritme que la globalització. La gran desvinculació té el seu origen en la gran segmentació que ha produït la verticalització de l'estratificació social, l'exagerada desigualtat econòmica entre classes socials i països. La convivència és menys plural entre classes socials, comparteixen menys llocs comuns, circulen per circuits diferents i, per tant, manquen d'experiència de poble comú i creixen les divisions entre elles. Aquesta polarització econòmica i social, ha provocat una polarització cultural que ha conduït a la polarització política que caracteritza el nostre temps. A l'origen hi ha la ruptura relacional. Les parròquies compten amb múltiples recursos per a emprendre la gran revinculació. El mer gest d'estar disponible i acollir desproveïts d'intencions de dominació o proselitisme, entranya un gran valor per als nostres veïns. La parròquia sempre ha estat molt més que un recinte per a pregar, sinó la gran casa de la vida de cada lloc. La nostra societat està mancada de llocs de reflexió i acompanyament de processos de canvi profund. Hem de ser capaços de realitzar allò que ens demanava el papa Benet XVI: obrir diàlegs de vida cor a cor. La gran desvinculació social és el procés més corrosiu de les democràcies, de manera que dissol fins i tot el sentit de vida pública.

Democràcia sinodal. Els dos eixos sinodals són els que les democràcies necessiten unir per a relegitimar-se: d'una banda, una democràcia més transparent que desenvolupi un alt grau de participació social i la màxima qualitat de discerniment públic; d'altra banda, la reducció qualitativa de les desigualtats i mecanismes divisius d'explotació, dominació, alienació, exclusió i abandonament de les persones, les seves comunitats i els pobles. La redemocratització es realitza des de baix cap a dalt, des dels àmbits més quotidians i comuns de les famílies, el veïnat, les associacions i els llocs de treball i estudi.

L'art de l'esperança. El primer discerniment es dona en la intuïció de la bellesa. Potser el que li falta a la nostra vida pública és que trobem el cant que expressi l'anhel més profund del cor del Poble i ens faci caminar i dansar de nou tots junts. Potser on els cristians més hem de treballar és a aprofundir la interioritat del poble.

Constructors de societat civil. El 2019 només hi havia un 19% de persones associades al nostre país (això ve de la crisi del 2008). Seran necessàries iniciatives organitzades que proporcionin suport i resiliència a les persones i les seves comunitats. Allí on hi ha un cristià, hauria de ser un gran vinculador i promotor d'associacionisme.

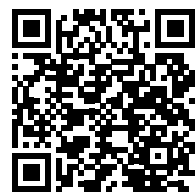
Text de la ponència (QR):

<https://acocat.org/wp-content/uploads/2025/11/2025-06-28-EL-IMPODER-DE-LOS-CRISTIANOS-EN-LA-VIDA-PUBLICA.pdf>



Vídeo de la ponència (QR):

<https://www.youtube.com/live/sumNEkrDOEI?si=BP1Y4PkbQvvi1WaH>



Subscriu-te a Salillum

Busquem, amb humilitat, contribuir a il·luminar el món del treball i la vida, amb la mirada que Jesús proposa: humanitzant i estimant, comproment-nos amb els pobres i en situacions que ens envolten.

Salillum es publica gràcies a la col·laboració desinteressada de diverses persones que s'ocupen de redactar i corregir textos, il·lustrar i fotografiar. Els costos corresponen a la impressió i enviament.

També es pot **subscriure** a través del formulari de la web

<https://acocat.org/revista-salillum/subscripcio/>



■ Rebràs dues revistes a l'any

■ Ajudaràs a anunciar el missatge de Jesús en el món del treball

Menys
d'**1€**
al mes

SUBSCRIPCIÓ ANUAL (2 NÚMEROS A L'ANY) / SUBSCRIU-T'HI ARA

Per a enviaments de **més d'un exemplar** o a l'**estranger**, contacta amb nosaltres

Nom	FORMES DE PAGAMENT (tria'n una)	
Cognoms	→ Domiciliació bancària ☐	
NIF	Nom del titular	
Adreça	Adreça del titular	
Població	Codi postal	Banc / Caixa
Telèfon	Mòbil	Localitat
Correu electrònic	Sucursal Carrer i número	
	Feu el favor de pagar els rebuts que Acció Catòlica Obrera presenti al meu compte / llibreta	
	Signatura titular	Data
	Codi compte	
	ES <input data-cs="10" data-kind="parent" type="text" value=" "/>	
☐ Reduïda 8€ any	☐ Real 10€ any	☐ Suport 15€ any
Envia aquesta sol·licitud a Acció Catòlica Obrera, C/ Tapioles 10 2n, 08004 Barcelona o escanejant-la per email a acocatalunya@gmail.com		
Les dades personals que ens facilites seran incorporades a un fitxer de dades registrat a l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, titularitat d'Acció Catòlica Obrera (ACO) i mantingut sota la seva responsabilitat per a enviament d'informació de l'ACO i ús administratiu i estadístic. Pots exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició dirigint-te a l'ACO, C/ Tapioles 10 2n, 08004 Barcelona, o acocatalunya@gmail.com, adjuntant fotocòpia del teu DNI o document identificatiu equivalent.		
Si no vols rebre informació de l'ACO, marca la següent casella: ☐		
→ Xec nominatiu ☐ Xec nominatiu a nom d'Acció Catòlica Obrera		
→ Ingrés via transferència ☐ Si decideixes fer el teu abonament per transferència envia'ns una còpia de l'operació. Compte: Triodos Bank ES 75 1491 0001 2920 0698 4526		



"Gideon Mendel. Germà Foc, Germana Aigua"

Amb motiu del vuitè centenari, l'any 2025, de la composició del *Càntic de les criatures* i de la commemoració de la mort de sant Francesc d'Assís, aquest projecte expositiu proposa un diàleg entre l'espiritualitat franciscana i els grans reptes ambientals del nostre temps. La imatge correspon a Anchalee Koyama, al districte de Taweewattana (Bangkok, Tailàndia), d'unes inundacions que es van produir el novembre del 2011. La mostra es pot veure al Museu Diocesà de Barcelona fins al 25 de gener del 2026.

Més informació: <https://museudiocesa.esglesia.barcelona/exposicions-2/exposicions-temporals/>

Gideon Mendel (Johannesburg, Sud-àfrica, 1959), **fotògraf, artista i activista de renom mundial**. A través de les seves imatges, la mostra ens convida a contemplar el vincle profund entre la humanitat i la natura, i alhora ens confronta amb la cruesa de l'emergència climàtica que sacseja el planeta.